

Varkauden koulujen oppiaineiden sisällöt 1. – 6. luokille

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

1. Luokka
S1 Vuorovaikutuksessa toiminta (T1-T4)
• Harjoitellaan kysymään, vastaamaan, nimeämään, kertomaan sekä kuuntelemaan toisia. • Hyödynnetään arkipäivän vuorovaikutustilanteita. Harjoitellaan draaman avulla ja hyödynnetään pelejä, kuvia ja leikkejä. • Toimitaan erilaisissa ryhmätilanteissa. Toteutetaan monipuolisia ilmaisuharjoituksia, pari- ja ryhmäkeskusteluja • Tutustutaan erilaisiin viestintätapoihin erilaisissa yhteisöissä (vierailut, media, lehdet, internet ja televisio).
S2 Tekstien tulkitseminen (T5-T8)
• Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan peruskäsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke ja lopetusmerkki. • Opetellaan lukemisen perustaidot sekä ymmärtämään lukutaidon merkitys. Käytetään erilaisia lukuharjoituksia yksin, aikuisen kanssa tai ryhmässä. • Pohditaan sanojen, käsitteiden ja sanontojen merkityksiä. Laajennetaan sana- ja käsitevarastoa esim. erilaisilla kuuntelu- ja lukuharjoituksilla. • Havainnoidaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, kuten kuvat ja lastenkirjallisuus. • Luetaan erilaista kirjallisuutta (tieto- ja kaunokirjallisuus sekä runot) • Harjoitellaan tiedonhankintataitoja.
S3 Tekstien tuottaminen (T9-T11)
• Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten kirjoittamista. • Harjoitellaan käyttämään sanaväliä, tavutusta, virkkeitä ja sen lopetusmerkkejä, isoja alkukirjaimia virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä. • Opetellaan kertomaan kuvista kokonaisiin virkkein. • Tutustutaan näppäintaitoihin.
S4 Kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T12-T14)
• Tutustutaan lähiympäristön ja ajankohtaiseen lastenkulttuurin tarjontaan. • Tutustutaan ja herätellään kiinnostus lasten kirjallisuuteen kuunnellen, lukien ja leikkien. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. • Toteutetaan kirjastovierailu. • Osallistutaan esitysten ja kulttuurin tekemiseen, esim. piennäytelmät. • Tutustutaan lasten- ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä vierailujen tai vierailijoiden avulla.

2. Luokka
S1 Vuorovaikutuksessa toiminta (T1-T4)
• Keskustellaan, kuunnellaan toisia ja opetellaan kertomaan oma mielipide. • Vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoa. • Tutustutaan erilaisiin viestintätapoihin erilaisissa yhteisöissä.
S2 Tekstien tulkitseminen (T5-T8)
• Syvennetään peruskäsitteiden (virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva) ymmärtämistä. • Vahvistetaan lukutaitoa. • Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita.

• Tulkitaan erilaisia tekstilajeja.
• Laajennetaan käsite- ja sanavarastoa.
• Harjoitellaan tiedonhankintataitoja.
• Vahvistetaan oikeinkirjoitustaitoa.
• Harjoitellaan käyttämään sanaväliä, tavutusta, virkkeitä ja sen lopetusmerkkejä, isoja alkukirjaimia virkkeen alussa ja erinimissä.
• Harjoitellaan tuottamaan erilaisia tekstejä.
• Tutustutaan puhutun ja kirjoitetun kielen eroihin.
• Näppäintaitojen harjoittelu.
S4 Kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T12-T14)
• Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja vahvistetaan lukuharrastusta.
• Tutustutaan lastenkirjallisuuteen ja mediateksteihin.
• Tutustutaan kirjaston palveluihin.
• Tutustutaan oman lähiympäristön lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin.
• Tutustutaan juhlaperinteisiin ja joihinkin kansanperinteisiin.

3. Luokka
S1 Vuorovaikutuksessa toiminta (T1-T4)
• Harjoitellaan omia mielipiteiden ilmaisuja ja perusteluja.
• Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja: puhuminen, kuunteleminen ja toisen huomioiminen.
• Harjoitellaan erilaisten mielipiteiden sallimista esim. väittelyt.
• Harjoitellaan keskustelutaitoja ja omien ilmaisujen vaikutuksia.
S2 Tekstien tulkitseminen (T5-T8)
• Harjoitellaan sujuvaa lukutaitoa.
• Harjoitellaan tiedonhankintaa eri lähteistä esim. kirjat, lehdet, mainokset ja internet. Arvioidaan tiedon luotettavuus.
• Opetellaan tärkeimmät sanaluokat (verbi, substantiivi ja adjektiivi).
• Harjoitellaan ääneen lukemista.
• Käydään kirjastovierailuilla.
• Harjoitellaan kirjasarjan lukemista, kirjallisuuden kuuntelua ja kirjaesitelmiä.
S3 Tekstien tuottaminen (T9-T11)
• Harjoitellaan kirjoittamaan päivittäin käsin tai laitteita hyödyntäen.
• Tuotetaan tekstejä kuvien ja omien kokemusten pohjalta.
• Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit.
• Harjoitellaan oikeinkirjoitusta.
• Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoa.
• Opetellaan persoona- ja aikamuodot tekstien aikasuhteiden ilmaisussa.
S4 Kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T14-T15)
• Keskustellaan ja tutkitaan kielen sisältöjä, sanoja ja rakenteita.
• Herätetään lukuharrastus ja luetaan kokonaisteoksia.
• Tutustutaan runoihin ja runoteoksiin.
• Opetellaan käyttämään kirjastoa.
• Tutustutaan kulttuurin moninaisuuteen.
• Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä.

4. Luokka
S1 Vuorovaikutuksessa toiminta (T1-T3)
• Kuunnellaan ja kerrotaan kokemuksia, ajatuksia ja mielipiteitä.

- Toimitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa kuten keskustelu, väittely, draama, pari- ja ryhmätyöskentely ja esitykset. - Harjoitellaan rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä.
S2 Tekstien tulkitseminen (T5, 7T-T8)
- Luetaan ja kuunnellaan erilaisia tekstejä (kertova, kuvaava, kantaaottava, ohjaava). - Harjoitellaan tiedonhankintaa erilaisista lähteistä ja pohditaan niiden luotettavuutta. - Harjoitellaan sujuvaa lukutaitoa. - Harjoitellaan ymmärtävän lukutaidon strategioita. - Tunnistetaan teksteistä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. - Opitaan tärkeimmät sanaluokat. - Opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa (preesens ja imperfekti) myönteisesti ja kielteisesti.
S3 Tekstien tuottaminen (T9-T11)
- Harjoitellaan tekstin suunnittelemista: otsikointi, vaihteellinen tuottaminen, kappalejako, arviointi sekä palautteen antaminen ja saaminen. - Harjoitellaan tekstin elävöittämistä. - Opetellaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja. - Opitaan tuntemaan virke, pää- ja sivulause, sekä lauseen pääjäsenet. - Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. - Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja. - Opitaan käyttämään omista teksteistä oikeinkirjoituksen perusasioita.
S4 Kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T13-T15)
- Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. - Tutustutaan median sisältöihin ja rooliin arjessa. - Tutustutaan eri kulttuureihin ja kieliin. - Tutustutaan kirjastotoimintaan ja muuhun kulttuuritoimintaan. - Luetaan/kuunnellaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta. - Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä.

5. luokka
S1 Vuorovaikutuksessa toiminta (T1-T4)
- Opitaan toimimaan erilaisissa viestintäympäristöissä ja vuorovaikutustilanteissa. - Opitaan oman mielipiteen, kokemusten ja ajatusten ilmaisemista sekä jakamaan esim. lyhyt valmisteltu puheenvuoro, esitys, keskustelut - Opitaan arvostamaan ja kuuntelemaan muiden mielipiteitä esim. keskustelut ja väittelyt. - Harjoitellaan kykyä toimia monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa. - Ymmärretään oman viestinnän vaikutus muihin ja muiden huomioiminen viestinnässä, äänenkäyttö, kontaktin otto ja viestien kohdentaminen - Harjoitellaan vuorovaikutusharjoituksia, esim. keskustelut, näytelmät, esitelmät, pantomiimi, esiintymiset ja draama.
S2 Tekstien tulkitseminen (T5-T8)
- Luetaan sujuvasti monimuotoisia tekstejä, lukutunnit, ääneen lukeminen, kirjasarjan lukeminen, kirjallisuuden kuuntelua. - Arvioi omaa lukemistaan. - Sana- ja käsitevaraston laajentaminen ja kehittäminen - Hallitsee tekstinymmärtämisen strategioita, esim.: ajatuskartat, tiivistelmät, esitelmät - Ajattelutaitojen edistäminen - Tunnistaa ja tulkitsee erilaisia tekstejä. Esim. runot, tietotekstit, uutiset, mielipidekirjoitukset - Tiedonhankinta, monipuolisten tietolähteiden käyttö, tiedon luotettavuuden arviointi

• Vastuullinen toimiminen mediassa
S3 Tekstien tuottaminen (T9-T11)
• Omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden ilmaiseminen • Myönteisen minäkuvan vahvistaminen tekstien tuottajana • Erilaisten tekstien tuottaminen (tietopohjaiset, kertovat, kuvaavat ohjaavat ja kantaottavat tekstit) • Sujuva ja selkeä käsin kirjoittaminen sekä näppäintaidot • Kirjoitetun kielen, tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallinta • Oman ja muiden tekstien arvioiminen, rakentavan palautteen antaminen ja vastaanottaminen • Huomioi ja toimii eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen.
S4 Kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T12-T14)
• Kielitietoisuuden vahvistaminen • Lukuharrastuksen herättäminen, lapsille ja nuorille suunnatun kirjallisuuden lukeminen, itseä kiinnostavan lukemisen etsiminen. • Käydään läpi kielen sisältöjä ja ratkaisuja keskustellen ja tutkien • Tutustuminen murteisiin • Mahdollisuus suorittaa lukudiplomi • Kokonaisteosten lukeminen ääneen luokassa • Kehittyy tekstin tuottamisen prosesseissa, tuottaa tekstejä yhdessä muiden kanssa, huomioi tekstin tuotossa vastaanottajan. • Arvioi omia tekstejä, saa ja antaa palautetta teksteistään. • Huomioi toiminnassaan tekijänoikeudet ja yksityisyyden. • Vahvistaa kielitietoisuutta, tutkii ja tarkkailee kieltä, laajentaa käsitteitä ja oppii käyttämään niitä oikein eri asiayhteyksissä. • Kirjastoon tutustuminen • Oman lähiympäristön lastenkulttuurin ja tapakulttuuriin tutustuminen. Kielen ja kulttuurien yhtäläisyyksien & eroavaisuuksien kuvaileminen. • Juhlaperinteisiin ja joihinkin kansanperinteisiin tutustuminen. • Esitysten tai muiden kulttuurituotosten tekemiseen osallistuminen.

6.luokka
S1 Vuorovaikutuksessa toiminta (T1-T4)
• Kuunnellaan, kerrotaan ja perustellaan kokemuksia, ajatuksia ja mielipiteitä. • Vuorovaikutustaidot sekä oman toiminnan ja toisen tarpeiden huomioiminen erilaisissa viestintätilanteissa, myös arkisissa tilanteissa. • Monipuolinen itsensä ilmaiseminen erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. • Erilaisten viestintätapojen kokeileminen, esim. videot, kirjoitelmat, näytelmät, juontaminen. Palautteen antaminen ja vastaanottaminen tuotoksista.
S2 Tekstien tulkitseminen (T5-T8)
• Tutustutaan lasten- ja nuortenkirjallisuuteen monipuolisesti (esim. kirjavinkkaukset, lukupiirit, säännölliset lukuhetket). • Monipuolisten tekstien lukeminen ja tulkinta (esim. runot, sanomalehdet, mielipidekirjoitukset, tietotekstit). • Sana- ja käsitevaraston laajentaminen sekä ajattelun taitojen edistäminen. • Sanaluokat, sijamuodot, verbien taipuminen, lauseenjäsenet (subjekti, predikaatti, objekti). • Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.
S3 Tekstien tuottaminen (T9-T12)
• Tekstin suunnitteleminen, otsikointi, vaihteellinen tuottaminen, arviointi sekä palautteen antaminen ja saaminen.

• Tuotetaan monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden pohjalta.
• Opiskelussa tarvittavat tekstintuottamisen taidot: muistiinpanot, tiivistelmät, lähteiden käyttö ja niiden merkintä.
• Harjoitellaan tekstin elävöittämistä: sanavalinnat, sanonnat, sanajärjestys.
• TVT-taidot, verkossa toimiminen tekijäoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen.
S4 Kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T13-T15)
• Ikäkaudelle tarkoitettu media ja sen merkitys arjessa sekä nettietiketti.
• Kirjastotoimintaan ja muuhun kulttuuritarjontaan tutustuminen. Tuetaan luku- ja kirjoitusharrastusta (esim. lukudiplomi).
• Tutkitaan kieltä, ilmaisutapoja sekä tekstien merkityksiä ja vaihteluita eri tilanteissa.
• Omien esitysten suunnitteleminen, toteuttaminen sekä kulttuurin tuottaminen yhdessä, esim. kirjaesitelmät, esitykset, juhlapäivät.

SUOMI TOISENA KIELENÄ

1. Luokka
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (T1-T3)
• Kielen käyttäminen erilaisissa arkisissa kielenkäyttötilanteissa.
• Havainnot kielen käytöstä eri tilanteissa (kohteliaisuudet, mielipide- ja tunneilmaisu, kysyminen, nykyhetki ja mennyt aika.
• Ääntämisen harjoittelu.
• Kuullun ymmärtäminen, toisen kuunteleminen ja toisilta oppiminen.
• Rooli- ja teatterileikit satujen, tarinoiden ja lorujen käsittelyssä.
S2 Tekstien tulkitseminen (T4-T5)
• Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä.
• Seuraavien käsitteiden ymmärtäminen: äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkit, kappale, kuva ja otsikko.
• Kauno- ja tietokirjallisuuden sekä mediatekstien lukeminen ja tekstin sisällön ja rakenteen tutkiminen.
• Sana- ja käsitevaraston laajentaminen. Harjoitellaan suomen kielen erikoispiirteitä.
• Tutustutaan ajan, paikan ja järjestyksen ilmaisutapoihin.
S3 Tekstien tuottaminen (T6-T8)
• Tutustuminen erilaisten tekstien sanastoon ja kieliopilliseen rakenteeseen.
• Tuotetaan erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä yksin ja ryhmässä.
• Harjoitellaan käsin kirjoittamista.
• Harjoitellaan kieliopillisia asioita esim. verbien perusmuodot ja sanojen luokittelu.
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T10-T12)
• Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa.
• Havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajalla.
• Itseä kiinnostavan luettavan hankinta.
• Tutustutaan eri kulttuureiden kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.
S5 Kielen käyttö oppimisen tukena (T12-T14)
• Tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin
• Eri oppiaineisiin liittyvät tiedonhankintatehtävät ympäristöä havainnoimalla ja kuvia tulkitsemalla.
• Harjoitellaan sanakirjan, tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa.
• Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.

2. luokka
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (T1-T3)
• Harjoitellaan kielen käyttöä arkitilanteissa.
S2 Tekstien tulkitseminen (T4-T5)
• Lukutaidon harjoittelu. • Sana- ja käsitevaraston laajentaminen ikäkaudelle sopivien tekstien avulla.
S3 Tekstien tuottaminen (T6-T8)
• Harjoitellaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja erilaisiin tilanteisiin sopivien tekstien tuottamista.
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T9-T11)
• Havainnoidaan yleiskielen ja puhekielen eroja. • Innostetaan lukuharrastukseen ja kirjaston käyttöön. • Havainnoidaan oman ympäristön erilaisia kulttuureita.
S5 Kielen käyttö oppimisen tukena (T12-T14)
• Auttaa oppilasta saamaan itsestään myönteinen käsitys kielen oppijana ja käyttäjänä sekä innostaa kehittämään kielitaitoaan.

3. luokka
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (T1-T4)
• Vuorovaikutustaidot • Puhuminen, kuunteleminen ja toisen huomioiminen • Omien mielipiteiden ilmaisu ja perustelu • Opetellaan ilmeitä ja eleitä viestinnässä • Harjoitellaan keskustelutaitoja ja omien ilmaisujen vaikutuksia • Osallistetaan oppilas oman luokan vuorovaikutustoimintaan ja kulttuurisidonnaisiin puheviestintätapoihin • Ohjataan oppilasta käyttämään sanallisia ja ei-sanallisia ilmauksia • Ohjataan käyttämään luovuutta itseilmaisussa ja ottamaan huomioon toiset osallistujat
S2 Tekstien tulkitseminen (T5-T6)
• Sujuvan lukemisen harjoittelu • Ääneen lukeminen • Lukustrategiat • Tunnistetaan ikätasolle sopivia tekstilajeja • Tutustutaan eri aihepiireihin oppilaan sanavarastoa laajentaen • Verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa • Tiedon luotettavuuden arviointi
S3 Tekstien tuottaminen (T7)
• Käsin ja koneella kirjoittaminen • Kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja kantaa ottavien tekstien kirjoittaminen yksin ja ryhmässä • Ymmärrettävän ja loogisesti etenevän tekstin kirjoittaminen arjen asioista • Monipuolisen sanavaraston käyttäminen sekä kieliopilliset rakenteet omassa tekstissä • Oman tekstin suunnittelu, toteutus ja korjaaminen • Palautteen antaminen toisen tekstistä ja omasta tekstistä palautteen vastaanottaminen
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T10-T11)
• Kielen vaihtelu tilanteen ja aiheen mukaan • Puhutun ja kirjoitetun suomen kielen piirteet, erot ja säännönmukaisuudet (sanaluokat ja lausetyypit, nominien ja verbien taivutus, sanojen yhdistäminen ja johtaminen) • Ikätasolle suunnattu kauno- ja tietokirjallisuus, elokuvat sekä mediatekstit • Lukuelämysten kokeminen ja jakaminen • Kirjaston käyttö

• Oma kulttuuri-identiteetti
• Apuvälineiden käyttö (esim. sanakirja)
• Oman kielirepertuaarin käyttö
• Sanojen, ilmausten ja tekstien merkitykset
S5 Kielen käyttö oppimisen tukena (T13)
• Myönteinen käsitys itsestä kielenkäyttäjänä ja -oppijana
• Oppimistavoitteiden asettaminen itselle
• Oman äidinkielen ja muiden oppilaan osaamien kielten käyttäminen opiskelussa
• Eri oppiaineiden käsitteet ja ilmaukset
• Kielenopiskelun eri osa-alueiden osataidot esim. tiedonhaussa, sanojen oppimisessa ja luetun ymmärtämisessä
• Tieto- ja viestintäteknologia tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa
• Tekijänoikeuksien ja yksityisyyden kunnioittaminen
• Kirjoitus- ja kuuntelutekniikat
• Lukemisen, kirjoittamisen kuuntelemisen ja puhumisen osataidot

4. luokka
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (T1-T4)
• Ajatusten, mielipiteiden ja kokemusten kuunteleminen ja kertominen.
• Harjoitellaan ääntämistä, kuuntelun taitoja ja kuullusta oppimisen taitoja.
• Rohkaistaan toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, kuten keskustelu, väittely, draama, pari- ja ryhmätyöskentely sekä esitykset.
• Opitaan tulkitsemaan ilmeitä ja eleitä viestinnässä.
• Harjoitellaan rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä.
S2 Tekstien tulkitseminen (T5-T6)
• Erilaisten tekstien (kertova, kuvaava, kantaaottava, ohjaava) lukeminen ja kuunteleminen.
• Tiedonhankinta erilaisista lähteistä, monipuolisten tietolähteiden käyttö ja tiedon luotettavuuden arviointi.
• Sujuvan lukutaidon harjoittelu.
• Sanavaraston laajentaminen.
• Sanojen ja lauseiden merkitysten ymmärtäminen.
• Erilaisten tekstiymmärtämisen strategioiden harjoittelu.
• Tunnistetaan teksteistä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä.
• Verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa (presens ja imperfekti) myönteisesti ja kielteisesti.
• Harjoitellaan luokittelemaan sanoja (sanaluokat)
S3 Tekstien tuottaminen (T7)
• Tekstin suunnitteleminen, otsikointi, vaihteellinen tuottaminen, arviointi sekä palautteen antaminen ja saaminen.
• Ohjataan käyttämään monipuolista sanavarastoa ja kieliopillisesti oikeita rakenteita.
• Harjoitellaan kirjoittamista käsin sekä koneella.
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T10-T11)
• Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä.
• Ohjataan tunnistamaan sanaluokat (substantiivit, adjektiivit, verbit) ja lausetyypit.
• Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen piirteisiin.
• Median sisällöt ja rooli arjessa.
• Tutustutaan eri kulttuureihin ja kieliin.
• Luetaan/kuunnellaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta.

• Jaetaan lukukokemuksia toisten kanssa.
• Kirjastoon ja muuhun kulttuuritoimintaan tutustuminen.
S5 Kielen käyttö oppimisen tukena (T13)
• Kannustetaan oppilasta sanavaraston laajentamiseen.
• Ohjataan käyttämään kieliopillisesti oikeita rakenteita.
• Kannustetaan osallistumaan ryhmätyöhön ja muuhun yhteiseen toimintaan.
• Vahvistetaan oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä oppimisen tukena.
• Harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista ja niiden omaan käyttöön ottamista.

5. luokka
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (T1-T3)
• Oman mielipiteen ilmaiseminen
• Tilannesidonnaiset fraasit ja ilmaisut
• Ajan ilmaiseminen
• Kuvailaan asioita eri aihepiireistä
• Osallistuu ja toteuttaa oman luokan sekä kouluyhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaa
• Ääntäminen ja oikean intonaation löytyminen
• Kuuntelutaidot ja kuullusta oppimisen taidot
S2 Tekstien tulkitseminen (T4-T5)
• Sujuvan lukemisen ja eri lukustrategioiden harjoittelu erilaisten tieto- ja mediatekstien avulla.
• Opitaan tunnistamaan erilaiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, yksinkertaiset kantaaottavat ja niiden kielelliset ja tekstuaaliset piirteet. Esim: aikamuodot, sanasto, lausetyypit, modaalisuus ja asioiden esittämisjärjestys
• Sanavaraston ja käsitevarannon kartuttaminen eri aihepiireittäin
• Tiedon luotettavuuden arviointi ja tiedon lähteen selvittäminen
• Luokitellaan sanoja sanaluokkiin ja pohditaan sijamuotojen merkityksiä
• Verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa
• Sanojen synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkitysten ja hierarkioiden selittäminen ja vertaileminen.
• Kansanperinteeseen tutustuminen (sadut, tarinat, legendat, vitsit, laulut, tavat, uskomukset, sananparret, arvoitukset, loitsut ja kertovat runot esim: Kalevala)
• Havaitaan persoonan ja ajan ilmaisu tekstissä
• Ymmärtämistaitojen kehittäminen
• Tutustutaan kirjallisuuden peruskäsitteisiin
• Opetellaan eri lukustrategioita (ennakointi, päättely ja pääasioiden etsiminen)
S3 Tekstien tuottaminen (T6-T8)
• Syvennetään sanavarastoa (synonyymit, vastakohtat, fraasit)
• Käytetään kieliopillisesti oikeita rakenteita
• Harjoitellaan tekstin jäsentelyä ja erilaisten tekstien laadintaa
• Muokataan tekstiä palautteen perusteella sekä sisällöllisesti, että oikeita kieliopillisia rakenteita käyttäen
• Harjoitellaan sujuvaa kirjoittamista, tekstien tuottamisen ja käsittelyn perustoimintoja ja yleiskielen normeja itsenäisesti ja ryhmässä
• Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaaottavia tekstilajeja
• Tutustutaan kirjoittamisprosessiin

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T10-T12)
- Tunnistetaan keskeisiä kielen säännönmukaisuuksia esim. sanojen yhdistäminen ja johtaminen, lausetyypit (virke, päälause, sivulause, välimerkit), nominien ja verbien taivutus (aktiivi ja passiivi, myönteinen ja kielteinen muoto, verbityypit) - Kannustetaan lukemaan erilaisia kirjoja (sarjakuvat, kauno- ja tietokirjat, runot) - Kannustetaan kertomaan lukemastaan yksin ja ryhmässä - Ohjataan havainnoimaan koulun ulkopuolisia vapaa-ajan vuorovaikutustilanteita - Perehdytään lasten ja nuorten maailmaan liittyviin kansanperinteen lajeihin (sadut, lorut, arvoitukset, sananlaskut) ja nykyperinteeseen - Tutkitaan kieltä kuulluista sekä luetuista teksteistä - Pohditaan ja luokitellaan sanojen ja ilmausten ja tekstien merkityksiä - Tutustutaan lapsille ja nuorille suunnattuihin elokuvaan ja mediateksteihin - Tutustutaan kirjaston tarjontaan
S5 Kielen käyttö oppimisen tukena (T12-T14)
- Kannustetaan oppilasta kielitaidon jatkuvaan kehittämiseen - Harjoitellaan eri oppiaineiden käsitteiden ja ilmaisujen tunnistusta ja niiden omaan käyttöön omaksumista - Oma-aloitteinen oppiainekohtainen sanavaraston laajentaminen - Kannustetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa suhteessa tavoitteisiin - Ohjataan toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittamaan - Jäsennetään lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelun ja puhumisen prosesseja pienempiin osiin - Harjoitellaan erilaisia kuuntelutekniikoita - Vahvistetaan oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä oppimisen tukena

6. luokka
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (T1-T3)
- Mielipiteen ilmaisu - Kuvailuja kertominen Tilannesidonnaiset fraasit ja ilmaukset - Ajan ilmaiseminen kerronnassa - Ääntäminen - Kuunteleminen ja kuullusta oppiminen
S2 Tekstien tulkitseminen (T4-T5)
- Sujuvan lukemisen harjoittelu - Erilaisten tekstilajien tunnistaminen - Erilaiset lukustrategiat - Tiedon luotettavuuden arviointi - Sanaluokat - Verbin persoona- ja aikamuodot
S3 Tekstien tuottaminen (T6-T8)
- Kertovien ja kuvaavien tekstien kirjoittaminen - Sanastoja fraasit osana tekstiä - Kieliopilliset rakenteet tekstissä - Tekstin muokkaaminen
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (T11-T12)
- Puhutun ja kirjoitetun kielen piirteet - Kauno- ja tietokirjallisuus, elokuvat ja mediatekstit - Säännönmukaisuuksien päättelemisen (sanaluokat, lausetyypit, nominien ja verbien taivutus, sanojen yhdistäminen ja johtaminen)

S5 Kielen käyttö oppimisen tukena (T13-T14)
- Kirjoitus- ja kuuntelutekniikat - Käsitteiden ja ilmausten tunnistaminen ja käyttäminen - Tieto- ja viestintäteknologia - Oman äidinkielen ja muiden kielten hyödyntäminen oppimisessa

ENGLANTI

1. Luokka
S1 Kasvu kulttuurisuuteen, moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen (T1-T2)
- Tutustutaan oman koulun ja lähiympäristön kieliin ja kulttuuriin. Oppilas oppii tunnistamaan englannin kieltä omassa arkielämässään (sanoja ja fraaseja). - Tutustutaan oman äidinkielen piirteisiin, esim. murteisiin ja paikallisiin ilmaisuihin. Havainnoidaan eri kielenkäyttötilanteita omassa luokassa ja koulussa sekä pohditaan kielitaidon merkitystä. - Opitaan arvostamaan omaa äidinkieltä. Tutustumaan eri kieli- ja kulttuuriryhmiin.
S2 Kielen opiskelutaidot (T3-T5)
- Pari- ja ryhmätöitä käyttäen toiminnallisia opetusmenetelmiä esim. pelejä, leikkejä, loruja, lauluja ja draamaa. Opitaan yhteistyö- ja ryhmätöitäitoja. - Päätellään ilmauksia arkipäivän tilanteissa, usein toistuvat ohjeet ja fraasit. Vertaillaan suomen ja englannin kieltä ja huomataan eroja sekä yhtäläisyyksiä, kuten lainasanat. Tiedostetaan, että puhekieli on erilaista kuin kirjoitettu kieli. - Harjoitellaan suullista ilmaisua kieltä puhumalla, toistamalla sekä kuuntelua ja mallista kirjoittamista. Kokeillaan erilaisia kielen opiskelutapoja.
S3 Kehittyvä kielitaito ja taito toimia vuorovaikutuksessa (T6-T10)
- Tervehtiminen, esittäytyminen ja kiittäminen. Suullisten harjoitusten aihealueina mm. minä itse, perhe, ystävät, asiointitilanteet, perinteet (juhlapäivät) - Havainnoidaan ja harjoitellaan ääntämistä ja intonaatiota sekä puhutun kielen kuuntelemista ja tuottamista. Hyödynnetään digimateriaaleja. Harjoitellaan arvaamaan ja pääättelemään sanojen merkityksiä. - Harjoitellaan yksinkertaisissa arkisissa tilanteissa tarvittavaa sanasto ja ilmaisuja leikkien, laulujen, loruja ja pelien avulla. - Englanninkielisten maiden kulttuuriperintö. - Englanninkieliset ilmaukset koulupäivän aikana, natiivit vierailijat. - Harjoitellaan käyttämään keskeistä sanastoa: esim. tervehtiminen ja hyvästely, itsensä esittely, kohteliaita sanontoja, numerot, iän kertominen, värit, viikonpäivät, perhe, eläimet, ruuat ja juomat, säätila, vuodenajat, kehon osat, vaatteet, koulutarvikkeet, harrastukset, juhlapäivät, tavallisimmat verbit ja adjektiivit.

2. luokka
S1 Kasvu kulttuurisuuteen, moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen (T1-T2)
- Oppilas tutustuu muutamiin Suomessa puhuttaviin kieliin ja kulttuureihin - Oppilas arvostaa omaa äidinkieltään - Oppilaan tutustuminen eri kieli- ja kulttuuriryhmiin jatkuu
S2 Kielen opiskelutaidot (T3-T5)
- Oppilaan yhteistyö- ja ryhmätöitäitojen harjoittelu toiminnallisin menetelmin esim. pelien, leikkien ja laulujen avulla - Oppilas harjoittelee arkipäivän kielenkäyttöä esim. toistuvien fraasien ja ohjeiden avulla - Oppilas harjoittelee kielenopiskelutapoja esim. toistamalla, puhumalla, kuuntelemalla ja mallista kirjoittamalla

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä (T6-T10)
• Oppilas harjoittelee mm. tervehtimistä, kiittämistä, hyvästelyä ja omasta itsestä kertomista
• Oppilas harjoittelee ääntämistä, intonaatiota ja puhutun kielen kuuntelemista ja puheen tuottamista tv-laitteita hyödyntäen
• Oppilas tutustuu ensisijaisesti puhuttuihin teksteihin ja vähitellen kirjoitettuun tekstiin.
• Oppilaan kommunikointi on tärkeämpää kuin virheettömyys.
• Oppilas harjoittelee sanojen ja ilmaisujen ääntämistä ja kirjoittamista.

3. luokka
S1 Kasvu kulttuurisuuteen, moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen (T1-T3)
• Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen ja ymmärretään englannin kielen levinneisyys.
• Opetellaan arvostamaan sekä omaa että muiden kieli- ja kulttuuritaustaa.
• Tutustutaan englanninkielisen kulttuurin piirteisiin ja vertaillaan tavallisimpien juhlapäivien viettoja kotimaassa ja englanninkielisissä maissa.
• Harjoitellaan suvaitsevaisuutta ja arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa.
• Havainnoidaan englannin kielen ja äidinkielen tai muun tutun kielen sanastollisia ja rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä.
• Opetellaan löytämään itselle sopivaa englanninkielistä aineistoa, myös digitaalisista ympäristöistä.
S2 Kielen opiskelutaidot (T5-T6)
• Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, asettamaan opiskelun tavoitteita sekä ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelusta.
• Löydetään itselle sopivia ja tehokkaita kielenopiskelutapoja, erilaisia muistiinpainamistekniikoita sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttöä oppimisen apuna.
• Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa ja työskentelyä sekä vastaanottamaan ja antamaan palautetta.
S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä (T7-T11)
• Harjoitellaan toimimaan englannin kielellä arjen vuorovaikutustilanteissa kulttuurille sopivalla tavalla: tervehtiminen, avun pyytäminen, mielipiteen ilmaiseminen. Harjoitellaan myös, kuinka voi ylläpitää vuorovaikutusta, vaikka kielitaitoa on vähän: ilmeet, eleet, pantomiimi.
• Opiskellaan sanastoa tutuista ja oppilaiden valitsemista aihepiireistä, kuten tervehdykset, värit, numerot, perheenjäsenet, ruuat ja juomat, eläimet, tavarat ja vaatteet, viikonpäivät, kotisanat, koulusanat ja harrastussanat. Lisäksi harjoitellaan tärkeimpiä verbejä ja adjektiiveja.
• Opitaan ymmärtämään tuttua sanastoa sisältäviä suullisia ja kirjallisia lauseita ja pieniä tekstejä.
• Opetellaan kertomaan suullisesti ja kirjallisesti itselle tärkeistä asioista, kuten itsestä, perheestä, mielipiteistä, lemmikeistä, koulusta ja harrastuksista.
• Opiskellaan kielen perusrakenteita: olla- omistaa- ja osata-verbit, verbien yleispreesens, käskyt ja kiellot, persoonapronomineja, tärkeimpiä prepositioita, joitakin kysymyssanoja, omistusmuotoja, sekä substantiivien yksikkö ja monikko
• Tutustutaan englannin kielen äänteisiin sekä harjoitellaan sanojen ja lauseiden ääntämistä.

4. luokka
S1 Kasvu kulttuurisuuteen, moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen (T1-T3)
- Englannin kieli arjessamme: Havainnoidaan englannin kieltä ympärillämme ja digitaalisessa ympäristössä. - Vertaillaan englannin kieltä oppilaan jo aiemmin osaamiin kieliin. - Hyödynnetään kielitaitoa vuorovaikutuksessa. - Tutustutaan englannin kielen levinnäisyyteen ja sen asemaan globaalina kielenä. - Harjoitellaan englannin kielen ääntämystä. - Harjoitellaan etsimään itseä kiinnostavaa ja omalle kielitaidolle sopivaa englanninkielistä sisältöä erilaisia medioita hyödyntäen. Esim. videot, pelit, animaatiot blogit, musiikki, Lukulumo
S2 Kielen opiskelutaidot (T5-T6)
- Oman opiskelutyylin tutkiminen ja erilaisten opiskelumetelmien kokeileminen myös tieto- ja viestintätekniologiaa hyödyntäen. - Vastuun ottaminen omasta opiskelusta. - Rohkaistutaan käyttämään monipuolisesti suullista ja kirjallista kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa. - Erilaisten muistiinpainamistekniikoiden harjoittelu englannin sanojen opiskelussa. - Oman kielitaidon ja työskentelyn arviointi. - Harjoitellaan asettamaan omalle opiskelulle tavoitteita.
S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä (T7-T11)
- Kuunnellaan ja luetaan englantia erilaisista aiheista, kuten ystävät, perhe, koti, koulu, vapaa-aika ja omat kiinnostuksen kohteet. - Havainnoidaan ja harjoitellaan ääntämistä. Tutustutaan foneettisiin merkkeihin. - Tuotetaan englantia tuttuja sanoja ja aihepiirejä hyödyntäen suullisesti ja kirjallisesti käyttäen myös tietotekniikkaa. - Harjoitellaan kielen perusrakenteita: olla- ja omistaa verbit, yleis- ja kestopreesens, yksikön 3.persoonaa, kysymys, prepositioita, yksikkö ja monikko, lyhyiden adjektiivien vertailua, genetiivi - Harjoitellaan arjen vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. - Harjoitellaan sanastoa ajankohtaisista ja oppilaiden valitsemista aihepiireistä. - Harjoitellaan selviytymiskeinoja arjen vuorovaikutustilanteeseen, joissa oma kielitaito on vaillinainen tai loppuu kesken.

5. luokka
S1 Kasvu kulttuurisuuteen, moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen (T1-T4)
- Englanninkieliset maita ja kulttuureja - Suvaitsevaisuus muita kulttuuri- ja kieliryhmiä kohtaan - Englannin kielen eroja englanninkielisissä maissa - Suomen kielen ja englannin kielen sanastollisia yhtäläisyyksiä
S2 Kielen opiskelutaidot (T5-T6)
- Oppimisen tavoitteet - Oppimisstrategiat - Kielitaidon käyttö - Tieto- ja viestintätekniologian hyödyntäminen
S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä (T7-T11)
Kuunnellaan, puhutaan, kirjoitetaan ja luetaan englantia yhdessä.

• Käytetään kieltä arjen tilanteissa puutteellisesta kielitaidosta huolimatta.
• Hyödynnetään erilaisia vuorovaikutustilanteita uuden oppimisessa.
• Käytetään kohteliaita puhuttelumuotoja ja tervehdyksiä, ja vastataan tervehdyksiin.
• Esitetään kohteliaita pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä, ja vastataan niihin kohteliaasti.
• Keskeiset rakenteet: yleispreesens, adjektiivien vertailu, imperfekti, artikkelit ja prepositioita ja There is/There are-rakenne
• Ääntämisen perussäännöt

6. luokka
S1 Kasvu kulttuurisuuteen, moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen (T1-T3)
• Tutustutaan englanninkielen ja kulttuurien moninaisuuteen ja kielen asemaan maailmassa
• Havainnoidaan eri kielten välisiä eroja ja samankaltaisuuksia
• Englannin kieli arjessamme, havainnoidaan ja hyödynnetään englanninkielistä aineistoa mm. peleistä, musiikista ja elokuvista
• Hankitaan tietoa kielestä ja kulttuurista oman oppimistason mukaisesti
S2 Kielen opiskelutaidot (T5-T6)
• Tutustutaan oppimisen tavoitteisiin ja ylläpidetään kannustavaa oppimisen ilmapiiriä, jossa tärkeintä on viestin välittäminen
• Ohjataan oppilasta ottamaan vastuuta kielenopiskelustaan ja kokeilemaan erilaisia kielenopiskelutapoja sekä harjaannuttamaan kielitaitoaan myös TVT:n avulla.
S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä (T7-T11)
• Kuunnellaan, luetaan, puhutaan ja kirjoitetaan monenlaisista aiheista. Opetellaan mielipiteen ilmaisua ja ajankohtaisista aiheista puhumista.
• Opetellaan jatkamaan vuorovaikutustilannetta ilmein ja elein sekä käyttämään kiertoilmauksia tarvittaessa.
• Opetellaan käyttämään kieltä erilaisissa keskusteluissa, jotka liittyvät mm. omaan elämään ja kiinnostuksen kohteisiin.
• Harjoitellaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimimista ja työskennellään vaativuudeltaan eri tasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa.
• Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita myös TVT:n avulla.
• Harjoitellaan ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan foneettisia merkkejä.
• Harjoitellaan kielen perusrakenteita, esim. imperfektiä, prepositioita ja artikkelin käyttöä.

RUOTSI

6. Luokka
S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen (T1-T2)
Suomenruotsalaisuuden ja riikinruotsalaisuuden tavanomaisimmat piirteet.
S2 Kielenopiskelutaidot (T3-T4)
- Sopivien kielenoppimistapojen käyttäminen. - Rakentavasti vuorovaikutustilanteissa toimiminen. - Kielen käyttötilanteiden tunnistaminen.
S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä
- Aakkoset ja perusfonetiikka. - Itsestä ja omasta elämämpiiristä kertominen. - Kielen perusrakenteet (persoonapronominit, lukusanat 0-1000, preesens, verbin perusmuoto, apuverbit, substantiivin taivutus, päälauseen sanajärjestys, kellonajat, adjektiivit ja värit). - Yksinkertaisen ja selkeän puheen ja tekstin ymmärtäminen, sekä yksinkertaisen tekstin tuottaminen. - Keskeinen sanasto.

MATEMATIIKKA

1. Luokka
S1 Ajattelun taidot (T1-T5, T12)
- Ohjataan oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja matematiikan välineiden ja sanallistamisen avulla. - Harjoitellaan yhtäläisyyksien, erojen ja säännönmukaisuuksien löytämistä. Harjoitukset tehdään konkreettisilla välineillä sekä matemaattisin merkintätavoin. Esim. kirjalliset harjoitukset. - Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen. Havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Toteutetaan konkreettisilla välineillä sekä kirjallisina harjoituksina. - Tutustutaan vaiheittaisiin toimintaohjeisiin laatimalla ja testaamalla niitä. Esim. pelien, leikkien ja sovellusten avulla.
S2 Luvut ja laskutoimitukset (T1-T8)
- Kymmenjärjestelmään perehtyminen konkreettisten mallien avulla. Matematiikan harjoitukset tehdään toiminnallisesti sekä kirjallisesti. - Lukumäärän, lukusanan ja numeromerkin välinen yhteys. - Lukumäärien laskeminen, hahmottaminen ja arvioiminen. - Lukujonotaitojen sekä lukujen vertailun ja järjestyksen harjoittelu. - Lukujen ominaisuuksien tutkiminen, kuten parillisuus. - Lukujen 1-10 hajotelmiin perehtyminen - Yhteen- ja vähennys- ja päässä laskut lukualueella 0-20. - Yhteenlaskun vaihdannaisuuden ja liitännäisyyden harjoittelua.
S3 Geometria ja mittaaminen (T1-T5, T9-T10)
- Harjoitukset toteutetaan toiminnallisesti sekä kirjallisesti. - Tutustuttaa oppilas tasogeometriaan nimeämisen, luokittelun ja konkretian avulla. Kuvioita rakennetaan ja piirretään eri materiaaleista. - Mittaamisen periaatteen oivaltaminen arvioiminen ja harjoittelu. Mittaamista harjoitellaan eri välinein, - Mittayksiköiden käytön harjoittelu: metri, senttimetri sekä kilogramma ja gramma

Kellonaikojen ja ajan yksiköiden harjoittelu.
S4 Tietojenkäsittely ja tilastot (T1-T5, T11)
Tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin.
Kerätään tietoa ja tehdään yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja oppilaan omasta arkiympäristöstä.
Harjoitellaan taulukoiden ja diagrammien lukemista.

2. luokka
S1 Ajattelun taidot (T1-T5, T12)
Yhtäläisyyksien, erojen ja säännönmukaisuuksien havaitseminen.
Vertailu, luokittelu ja järjestykseen asettaminen.
Syy- ja seuraussuhteiden havaitseminen.
Matemaattisten tilanteiden havaitseminen sekä niiden tarkasteleminen eri näkökulmista.
Ohjelmoinnin alkeisiin tutustuminen vaihteellaisia toimintaohjeita laatimalla ja testaamalla.
S2 Luvut ja laskutoimitukset (T1-T8)
Lukukäsitteen ymmärtämisen varmistaminen: lukumäärän, lukusanan ja numeromerkin välinen yhteys.
Lukujen 1-10 hajotelmien osaaminen ja lukujonotaidot. sekä Lukujen vertaileminen ja järjestykseen asettaminen.
Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista.
Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla lukualueella 0-100.
Yhteen- ja vähennyslaskutaitojen kehittäminen lukualueella 0-100.
Kertolaskun käsitteen ymmärtäminen konkreettisten avulla, kertotaulujen 1-5 sekä 10 opettelu.
Kertolaskun vaihdannaisuuden hyödyntäminen sekä liitännäisyyteen tutustuminen.
Jakolaskuun tutustuminen kerto- ja jakolaskun yhteyden kautta.
Murtoluvun käsitteeseen tutustuminen jakamalla kokonainen yhtäsuuriin osiin.
Päässälaskustrategioiden harjoittelu.
S3 Geometria ja mittaaminen (T1-T5, T9)
Kappaleiden ja tasokuvien nimeäminen ja luokittelu ominaisuuksien perusteella.
Opitaan käsitteet pituus, massa, tilavuus ja aika.
Tasokuvien ja kappaleiden tutkiminen, tunnistaminen, rakentaminen ja piirtäminen.
Harjoitellaan mittayksiköiden käyttöä, kuten metri, senttimetri, kilogramma, gramma sekä litra ja desilitra.
Harjoitellaan kellonaikoja ja varmennetaan ajan yksiköiden hallintaa.
Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.
S4 Tietojenkäsittely ja tilastot (T1-T5, T11)
Tiedon kerääminen ja tallentaminen itseä kiinnostavista aihepiireistä.
Yksinkertaisten taulukoiden ja pylväsdiagrammien laatiminen ja tulkitseminen.

3. luokka
S1 Ajattelun taidot (T1-T7, T14)
Yhtäläisyydet, erot ja säännönmukaisuudet
Vertailu, luokittelu, järjestys ja vaihtoehdot
Syy- ja seuraussuhteet ja yhteydet
Päätely

S2 Luvut ja laskutoimitukset (T1-T10)
• Kymmenjärjestelmä, lukujen rakenne, yhteydet ja jaollisuus
• Päässäskut peruslaskutoimituksilla sekä yhteen- ja vähennyslaskuja lukualueella 0-10 000
• Kymmenylitys yhteen- ja vähennyslaskuissa
• Kerto- ja jakolaskun käsite
• Kerto- ja jakolaskuja luonnollisilla luvuilla, jakojäännös
• Kerto- ja jakotaulut 0-10
• Laskutoimitusten yhteydet
• Allekkainlaskut yhteen-, vähennys- ja kertolaskuissa
• Pyöristäminen kymmeniin, satoihin, tuhansiin ja arviointi
• Positiiviset ja negatiiviset luvut lukusuoralla
• Murto- ja desimaaliluvun sekä prosentin käsite ja yhteys.
• Ajanyksiköt (min, h, d, kk) kellonajat (tasan, puoli, yli vaille) ja ajan kuluminen
S3 Algebra (T1-T7)
• Lukujonot ja niiden jatkaminen eteen- ja taaksepäin säännönmukaisesti
• Yhtälö ja sen ratkaiseminen
S4 Geometria ja mittaaminen (T1-T7, T11-T12)
• Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita.
• Kolmion, nelikulmioiden, ympyrän, pisteen, janan ja suoran tunnistaminen ja piirtäminen
• Piirin ja pinta-alan laskeminen
• Suora- tylppä- ja teräväkulman tunnistaminen, luokittelu ja piirtäminen
• Piirin ja pinta-alan laskeminen
• Suora- tylppä- ja teräväkulman tunnistaminen, luokittelu ja piirtäminen
• Symmetrian käsite ja kuvion piirtäminen suoran suhteen
• Koordinaatisto sekä pisteen nimeäminen ja merkitseminen
• Pituuden, massan ja tilavuuden mittaaminen ja arviointi
• Mittayksikköjärjestelmä
S4 Tietojenkäsittely ja tilastot (T1-T7, T13)
• Tietojen kerääminen, tallentaminen ja esittäminen taulukoiden ja pylväsdiagrammien avulla.
• Todennäköisyydet mahdoton, mahdollinen ja varma
• Koodaus

4. luokka
• S1 Ajattelun taidot (T1-T7, T14)
• Yhtäläisyydet, erot ja säännönmukaisuudet
• Vertailu, luokittelu ja järjestäminen
• Yhteydet, syy- ja seuraussuhteet ja päättely
• Graafinen ohjelmointiympäristö, esim. Scratch Jr
S2 Luvut ja laskutoimitukset (T1-T10)
• Päässäskut peruslaskutoimituksilla sekä peruslaskutoimitusten algoritmit
• Kymmenjärjestelmä, lukujen hajoitelmät, yhteydet ja jaollisuus
• Kerto- ja jakolaskut luonnollisilla luvuilla, kertotaulut 1-10 ja sisältö- ja ositusjako
• Negatiiviset kokonaisluvut (esim. lämpömittari, koordinaatisto)
• Desimaalilukujen ja samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslasku

Pyöristäminen kymmeniin, satoihin ja tuhansiin, desimaalien pyöristäminen kokonaisiksi, likiarvot, vastauksen järkevyyden arviointi
Ajan yksiköt: sekunti, minuutti, tunti, vuorokausi, viikko, kuukausi, vuosi ja niiden väliset suhteet
S3 Algebra (T1-T7)
Lukujonot ja niiden jatkaminen säännönmukaisesti
Yhtälön ratkaisu pääättelemällä ja kokeilemalla
Tuntemattoman käsite
S4 Geometria ja mittaaminen (T1-T7, T11-T12)
Mitataan ja lasketaan piiri, suorakulmion ruutupinta-ala ja suorakulmaisen särmiön tilavuus
Mittaaminen: tarkkuus, tuloksen arviointi ja tarkistaminen
Tunnistetaan, nimetään, rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita (kuutio, pallo, särmiö, pyramidi, ympyrälieriö) ja kuvioita. Monikulmiot. Piirretään ja mitataan/luokitellaan suorakulma, teräväkulma ja tylppäkulma
Mittayksikköjärjestelmän rakenne. Yksikkömuunnokset: pituus, massa, tilavuus
Tutustutaan symmetriaan suoran suhteen ja havainnoidaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössämme
Mittakaava: esim. kartta, suurennokset ja pienennökset
Koordinaatisto
S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyydet (T1-T7, T13)
Tietojen kerääminen, tallentaminen, tulkitseminen ja esittäminen taulukoiden ja diagrammien avulla.
Tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo
Arkitilanteiden todennäköisyyksiä pääättelemällä
Ympyrädiagrammin ja murtoluvun yhteys
Koodauksen käyttäminen oppimispelin luontiin

5. luokka
S1 Ajattelun taidot (T1-T7, T14)
Yhtäläisyydet, erot ja säännönmukaisuudet
Vertailu, luokittelu ja järjestäminen
Yhteydet, syy- ja seuraussuhteet
Aikaisempien kokemusten ja tietojen hyödyntäminen oppimisessa
Vaihtoehtoisen ratkaisumallien etsiminen tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen
Oppimisstrategioiden opettaminen ja harjoittelu
Ohjelmien suunnittelun ja toteutuksen harjoittelu graafisessa ohjelmointiympäristössä (koodaus)
S2 Luvut ja laskutoimitukset (T1-T10)
Kymmenjärjestelmä, lukujen rakenne, yhteydet ja jaollisuus luokittelemalla ja tutkimalla
Yhteen- ja vähennyslaskutoimitusten sekä päässälaskutaidon vahvistaminen
Kertotaulut 1- 10, kertolaskumenetelmien harjoittelu luonnollisilla luvuilla
Jakolasku sisältö- ja ositusjakotilanteessa, lukuyksiköittäin jakaminen, jakaminen luonnollisella luvulla
Negatiivisen luvun käsite, lämpötilojen vertailu, negatiiviset kokonaisluvut
Murtoluvun käsite, murtolukujen peruslaskutoimitukset, supistaminen ja laventaminen
Desimaaliluvun käsite, desimaalilukujen peruslaskutoimitukset, 10,100 ja 1000 kertominen
Prosentin käsite ja ymmärrys arkihavaintojen kautta

• Murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin yhteys
• Pyöristäminen, likiarvot, likiarvoilla laskeminen ja tuloksen suuruusluokan arviointi
S3 Algebra (T1-T7)
• Lukujonot, lukujonojen säännönmukainen jatkaminen
• Tunteamattoman käsite
• Yhtälön ratkaiseminen päättelyn ja kokeilun avulla
S4 Geometria ja mittaaminen (T1-T7, T11-T12)
• Kappaleiden ja tasokuvioiden rakentaminen, piirtäminen ja luokittelu
• Lieriöt, kartiot ja muut kappaleet, ympyrä, kolmio ja nelikulmio
• Piste, jana, suora, kulmien piirtäminen, mittaaminen ja luokittelu
• Symmetria suoran suhteen, kierto- ja siirtosymmetria
• Koordinaatisto
• Piiri, pinta-ala, tilavuuden käsite, mittakaavan käsite, suurennos ja pienennös, mittakaava kartalla
• Mittaaminen, mittaustuloksen arviointi ja tarkistaminen
• Mittayksikköjärjestelmä, yksikkömuunnokset yleisimmillä mittayksiköillä
S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyydet (T1-T7, T13-T14)
• Tietojen kerääminen, tallentaminen ja esittäminen diagrammien ja taulukoiden avulla
• Arkitilanteiden todennäköisyydet päättelämällä (mahdoton, mahdollinen ja varma)
• Tilastojen suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo

6. luokka
S1 Ajattelun taidot (T1-T7, T14)
• Yhtäläisyydet, erot ja säännönmukaisuudet
• Vertailu, luokittelu ja järjestäminen
• Yhteydet, syy- ja seuraussuhteet
S2 Luvut ja laskutoimitukset (T1-T10)
• Kymmenjärjestelmän käyttö ja ymmärtäminen
• Kertolaskut: osaa kertotaulut 1-10, syvennetään kertolaskualgoritmit
• Jakolasku: sisältö- ja ositusjakotilanteet, lukuyksiköittäin jakaminen
• Negatiivisen luvun käsite, negatiiviset kokonaisluvut
• Murtoluvun käsite ja peruslaskutoimitukset
• Desimaaliluvut kymmenjärjestelmässä ja peruslaskutoimitukset
• Prosentin käsite ja yksinkertaisia arkeen liittyviä laskuja
• Murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä
• Pyöristäminen, likiarvot, arviointi
S3 Algebra (T1-T7)
• Lukujonot ja niiden jatkaminen säännönmukaisesti
• Tunteamattoman käsite, yhtälön ratkaiseminen kokeilemalla ja päättelämällä
S4 Geometria ja mittaaminen (T1-T7, T11-T12)
• Tasokuviot, erityisesti suorakulmio, kolmio ja ympyrä, piirit ja pinta-alat
• Suorakulmainen särmiö, ympyrälieriö, ympyräpohjainen kartio ja pyramidi
• Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin.
• Harjoitellaan kulmien piirtämistä, mittaamista ja luokittelemista.
• Mittakaava, suurennos ja pienennös ja kartta
• Laajennetaan koordinaatisto kaikkiin neljänneksiin.
• Mittayksikköjärjestelmä ja yksikömuunnoksia
S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyydet (T1-T7, T13-T14)
• Tietojen kerääminen, tallentaminen ja esittäminen taulukoiden ja diagrammien avulla.
• Arkitilanteiden todennäköisyyksiä päättelämällä

• Tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo
• Graafiseen ohjelmointiympäristöön tutustuminen

YMPÄRISTÖOPPI

1.luokka
S1 Kasvu ja kehitys (T1-3, T5-8, T10-15)
• Opetellaan ihmisen kehon osat ja elintoiminnot
• Elämäntilanteen ja oman ikäkauden ja kasvun ymmärtäminen. Arjen tilanteiden harjoittelu, esim. säänmukainen pukeutuminen.
• Tunnetaitojen ja mielen hyvinvoinnin harjoittelu ja edistäminen. Itsensä ja muiden arvostaminen. Ryhmässä toimimisen harjoittelu. Esim. Yhteistyö Verson kanssa; Tunteiden tuuli
• Fyysisen koskemattomuuden käsitteen ymmärtäminen
S2 Kotona ja koulussa toimiminen (T1-T14)
• Harjoitellaan oppimisympäristössä, lähiympäristössä ja liikenteessä turvallisesti toimimista. Esim. Harjoitellaan liikenteessä sekä luokassa liikkumista draamaa hyödyntäen. Tehdään retkiä lähiympäristöön
• Käytetään ympäristöopin käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa.
• Turvataitoihin ja turvallisuusohjeisiin sekä niiden perusteluihin perehtyminen. Hyödynnetään koulun turvallisuussuunnitelmaa. Draama. Yhteistyö Pelastuslaitoksen ja poliisin kanssa
• Yhteistyötaitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen harjoittelu; PRO-koulu. Hyvät käytöstavat eri tilanteissa.
• Harjoitellaan hätäpuhelun soittamista sekä hätäensiapua. Opetellaan annettujen ohjeiden noudattamista. Toiminnalliset harjoitukset ja draama.
• Fyysisen koskemattomuuden kunnioittaminen ja kiusaamisen ehkäisyn harjoittelu, KIVA-koulu, PRO-koulu
S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi (T1-T8, T10-T14)
• Tutkitaan luontoa, lisätään lasten uteliaisuutta lähiympäristöön liikkumalla ja tutkimalla sitä.
• Nimetään yleisimpiä eliölajeja.
• Havainnoidaan ja dokumentoidaan luontoa kaikkina vuodenaikoina.
• Tarkastellaan ja dokumentoidaan säätä.
• Harjoitellaan pihakartan laatimista tutustaan ympäristöön ja opitaan ymmärtämään kartan idea
S4 Tutkiminen ja kokeileminen (T1-T14)
• Luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisuja ja tutkimustehtäviä
• Tutkimuksen eri vaiheiden harjoittelu tehtävien avulla.
• Arjen pulmissa vaihtoehtojen kokeileminen, keksiminen ja ratkaiseminen.
• Liikkeen havainnoiminen ja muutoksien syiden pohtiminen
S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen (T1-T3, T5- T8, T10-T15)
• Perehdytään elämän perusedellytyksiin (ravinto, vesi, ilma, lämpö ja huolenpito)
• Perehdytään ravinnon tuotannon ja juomaveden alkuperään
• Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja esim. lautasmalli, terveysliikunta
• Harjoitellaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja tunteita.

S6 Kestävän elämäntavan harjoittelu (T1- T14)
• Harjoitellaan huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista • Opetellaan kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä. • Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Hyödynnetään Varkauden Museota ja verkkonäyttelyitä • Oman lähiympäristön tila ja kouluyhteisön hyvinvointiin osallistuminen. Esim. oppilaskuntatoiminta. • Omien tekojen merkityksen pohtiminen itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.

2. luokka
S1 Kasvu ja kehitys (T1-T3, T5-T8, T10- T15)
• Kerrataan ihmisen kehon osat ja elintoiminnot sekä harjoitellaan itsehoitotaitoja ja terveystottumuksia • Harjoitellaan edistämään omaa mielen hyvinvointia ja tunnetaitoja
S2 Kotona ja koulussa toimiminen (T1, T2,T4,T7,T8,T10,T12)
• Harjoitellaan edelleen lähiympäristössä ja liikenteessä turvallista toimimista • Harjoitellaan yhteistyötaitoja • Kiusaamisen ehkäisyn harjoittelu ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittaminen
S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi (T1-T8, T10-T14)
• Kerrataan, mikä on rakennettua ympäristöä ja tutkitaan yleisimpiä eliölajeja niiden elinympäristöissään • Havainnoidaan ympäröivää luontoa ja kerrataan siihen liittyviä käsitteitä, esim. sää • Tutustutaan pihakarttaan
S4 Tutkiminen ja kokeileminen (T1-T14)
• Pienimuotoisten tutkimusten harjoittelu, esim. luontoon (esim. kasvin kasvattaminen), liikkeeseen tai teknologiaan liittyviä tutkimustehtäviä • Harjoitellaan edelleen ongelmanratkaisutaitoja erilaisissa arjen pulmissa
S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen (T1-T3, T5-T8, T10-T15)
• Perehdytään elämän perusedellytyksiin ja niiden alkuperään kuten ravinto, vesi, ilma ja lämpö
S6 Kestävän elämäntavan harjoittelu (T1-T14)
• Harjoitellaan edelleen huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista ja edistetään oman lähiympäristön hyvinvointia • Opetellaan lajittelua ja kierrättämistä ja niiden merkitystä lähiympäristölle • Omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen tutustuminen

3. luokka
S1 Minä ihmisenä (T1-T6, T8, T10-T12, T15)
• Hyvän ja tasapainoisen arjen elementit • Ihmisen elämäntapa • Tunnetaidot (tunnistaminen, nimeäminen, ilmaisu ja säätely)

Kiusaamisen ehkäisy
S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen (T1-T12)
- Yhteistyötaidot toisten kanssa toimiessa - Turvallinen käyttäytyminen liikenteessä - Paloturvallisuus ja tulenkäytön riskit - Joidenkin yksinkertaisten laitteiden toimintaperiaatteita
S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan (T1-T12, T15-T16)
- Oma kotiseutu - Suomi ja sen maisema-alueet - Kartan käytön opettelua ja ilmansuunnat
S4 Ympäristön tutkiminen (T1- T12, T14-T16)
- Elollinen ja eloton luonto - Sää - Eliöihin ja niiden elinympäristöihin tutustuminen - Jokamiehenoikeudet - Kasvio - Kasvin kasvatuskokeilu
S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut (T1- T12, T14- T16)
- Veden olomuodot ja vedenkiertokulku - Ravintoketju - Vuorokaudenajat ja vuodenaajat soveltuvien osien - Ruoan reitit
S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen (T1- T12, T14- T16)
- Oman toiminnan tarkastelu ja sen vaikutusten pohtiminen suhteessa itseensä, toisiin ja ympäristöön (kierrätys, ilmastonmuutos ja terveelliset elämäntavat) - Ympäristövastuullisen ajattelun herättely ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen

4. luokka
S1 Minä ihmisenä (T1-T6, T8, T10-T15, T19)
- Terveystietäminen ja voimavarojen perehtyminen - Oman oppimisen taitojen tunnistaminen - Tunteiden tunnistamisen, ilmaisun ja säätelyn harjoittelu - Mielenterveystaitoihin, itsehoitotaitoihin ja sairauksien ehkäisyyn perehtyminen
S2 Arjen tilanteissa ja yhteisössä toimiminen (T1-T14, T17-T19)
- Arjen tilanteiden, ilmiöiden ja teknologian selittäminen eri tiedealojen käsitteillä ja malleilla - Turvallisuuden ja turvataitojen edistäminen esim. liikenne-, palo ja sähköturvallisuus, kiusaamisen ehkäisy, tapaturmat, myrkytykset ja toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa - Erilaisissa yhteisöissä toimimisen harjoittelu - Pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille
S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan (T1-T16, T19)
- Pohjoismaiden ja Baltian luonnonympäristön ja ihmisen toiminnan hahmottaminen monipuolisesti esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla luonnonympäristö, ihmisen toiminta ja kulttuuri - Pohjoismaiden ja Baltian luonnon ja kulttuurien moninaisuuksien arvostaminen

- Kartan ja muun geomedian käyttäminen monipuolisesti maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa - Globaalin ymmärryksen vahvistaminen
S4 Ympäristön tutkiminen (T1-T18)
- Elollisen ja elottoman luonnon huomioiminen elinympäristössä - Rakennetun ja sosiaalisen ympäristön sekä ympäristön ilmiöiden, materiaalien ja teknologian sovelluksien huomioiminen elinympäristössä - Kasvion laajentaminen ohjatusti - Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä - Ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin tutustuminen
S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut (T1-T18)
- Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku - Energian säilymisen periaatteiden tutustuminen lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla - Ääneen, valoon ja ilmaan liittyvien ilmiöiden tutkiminen - Ravinnontuotantoon ja ruuan reitteihin tutustuminen - Metsien hyötykäyttöön tutustuminen
S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen (T1-T19)
- Oman toiminnan vaikutuksien pohtiminen suhteessa itseen, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan - Ympäristövastuullisen toiminnan harjoittelu omassa lähiympäristössä - Kulttuuriperinnön vaaliminen

5. luokka
S1 Minä ihmisenä (T1-T6, T8, T10-T15, T19)
- Ihmisen rakenteeseen, elintoimintoihin, kasvuun ja kehitykseen liittyvät vaiheet; kehityksen ajankohtaisten muutoksien ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtäminen - Seksuaalinen kehitys ja ihmisenlisääntyminen - Tunteiden tunnistamisen, ilmaisun ja säätelyn harjoittelu - Omaa oppimista tukevien taitojen tunnistaminen
S2 Arjen tilanteissa ja yhteisössä toimiminen (T1-T14, T17-T19)
- Erilaisissa yhteisöissä toimimisen harjoittelu - Pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille
S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan (T1-T16, T19)
- Euroopan luonnonympäristön ja ihmisen toiminnan hahmottaminen monipuolisesti esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla - Kartan ja muun geomedian käyttäminen monipuolisesti maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa - Luonnon ja kulttuurien moninaisuuksien arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen
S4 Ympäristön tutkiminen (T1-T18)
- Oman elinympäristöön liittyvät tutkimustehtävät ja tutkimuksen tekemisen eri vaiheiden harjoittelu - Tutustutaan arjen teknologiaan liikkeen, voiman, kitkan ja pyörän kautta
S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut (T1-T18)
Eliöiden ja niiden elinympäristöjen ja sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteiden tutkiminen

• Ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen tutustuminen
• Aineen muutosten ja säilymisen periaatteisiin tutustuminen
• Vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen perehtyminen
S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen (T1-T19)
• Oman toiminnan vaikutuksien pohtiminen suhteessa itseän, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan
• Ympäristövastuullisen toiminnan harjoittelu omassa lähiympäristössä
• Toisista huolehtimisen harjoittelu

6. luokka
S1 Minä ihmisenä (T1-T6, T8, T10-T15, T19)
• Oman kehon ja mielen viestien tunnistamisen harjoittelu
• Omien ajatusten, tarpeiden, asenteiden ja arvojen tunnistamisen harjoittelu
• Tunteiden tunnistamisen, ilmaisun ja säätelyn harjoittelu
• Oma oppimista tukevien taitojen tunnistaminen
• Sairauksien ehkäisy ja itsehoitotaidot
• Mielenterveystaidot
S2 Arjen tilanteissa ja yhteisössä toimiminen (T1-T14, T17-T19)
• Erilaisissa yhteisöissä toimimisen harjoittelu
• Pohditaan erilaistenvuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille
• Turvallisuuden ja turvataitojen edistäminen (pääteet sekä fyysinen ja henkinen koskemattomuus)
S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan (T1-T16, T19)
• Muiden maanosien luonnonympäristön ja ihmisen toiminnan hahmottaminen monipuolisesti esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla
• Kartan ja muun geomedian käyttäminen monipuolisesti maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehysten rakentamisessa
• Luonnon ja kulttuurien moninaisuuksien arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen
S4 Ympäristön tutkiminen (T1-T18)
• Sään tutkiminen
• Tutkitaan metsää ekosysteeminä
• Voiman käsitteeseen tutustuminen kappaleiden liikkeiden muutoksia tutkimalla
• Teknologisiin sovelluksiin tutustuminen
S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut (T1-T18)
• Energian säilymisen periaatteiden tutustuminen lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla
S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen (T1-T19)
• Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen
• Ilmastonmuutos ja sen hillitseminen
• Terveysten edistäminen ja luonnonvarojen kestävä käyttö
• Oman kulttuuriperinnön vaaliminen ja monikulttuurisuus sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa
• Oman toiminnan vaikutuksien pohtiminen suhteessa itseän, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan (syvennetään)
• Ympäristövastuullisen toiminnan ja toisista huolehtimisen harjoittelu lähiympäristössä ja yhteinen vaikuttamisprojekti

HISTORIA

5. luokka
S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty
• Ihmisten elämä kivi-, pronssi- ja rautakaudella Pohjolassa ja muualla • Korkeakulttuurien synty ja kehitys: Egypti, Mesopotamia, Indus, Kiina • Mitä historia on? • Oma ja Varkauden historia
S2 Vanha aika ja antiikin perintö
• Antiikin Kreikka ja demokratian kehittyminen • Antiikin Rooman yhteiskunta ja kulttuuri • Antiikin perintö

6.lk
S3 Keskiaika
• Keskiaikainen maailmankuva • Idän ja lännen kulttuurit • Suomen siirtyminen Ruotsin yhteyteen
S4 uuden ajan murrosvaihe
• Muutokset tieteessä, taiteessa ja uskonnossa • Renessanssi • Löytöretket ja Amerikkojen alkuperäiskulttuureja • Uskonpuhdistus • Uudet keksinnöt - kirjapainotaito
S5 Suomi osana Ruotsia
• Suomi 1600-luvulla • Suomi 1700-luvulla • Suomen sota ja Suomen siirtyminen Venäjän vallan alle

YHTEISKUNTAOPPI

4. luokka
S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta (T3-T5, T9)
• Yksilö, perhe ja lähiyhteisö • Lähiyhteisön turvallisuus ja viihtyisyys • Oman rahan käyttö ja vastuullinen kuluttaminen • Kodin ja lähipiirin ammatteihin tutustumista
S2 Demokraattinen yhteiskunta (T1-T4, T6-T7)
• Harjoitellaan yhteistä päätöksen tekoa. • Lähiyhteisöjen vastuut ja velvollisuudet
S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen (T1-T4, T6-T7)
• Demokraattisen vaikuttamisen harjoittelu kouluympäristössä - luokkaaänestys, oppilaskunnan edustajan valinta
S4 Taloudellinen toiminta (T1-T2, T4-T5, T8)
• Taloudellinen toiminta ja sen merkitys • Säästäminen ja kestävä kuluttaminen • Rahankäyttö ja ansaitseminen • Tutustuminen lähialueen yrityselämään

5. luokka
S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta (T1-T9)
• Lähiyhteisön turvallisuus ja viihtyisyys • Oman rahan käyttö ja vastuullinen kuluttaminen • Ammatteihin ja työntekoon tutustuminen
S2 Demokraattinen yhteiskunta (T1-T4, T6-T7)
• Harjoitellaan yhteistä päätöksen tekoa. • Demokraattisen toiminnan arvoja ja periaatteita: ihmisoikeudet, tasa-arvo, yhdenvertaisuus • Demokraattinen päätöksenteko Suomessa • Suomen eri kulttuurit ja vähemmistöryhmät
S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen (T1-T4, T6-T7, T9)
• Demokraattisen vaikuttamisen harjoittelu kouluympäristössä - luokkaanestys, oppilaskunnan edustajan valinta • Yhteistyö lähiyhteisön toimijoiden kanssa
S4 Taloudellinen toiminta (T1-T2, T4-T5, T8)
• Taloudellinen toiminta ja sen merkitys • Yrittäjyys • Tutustuminen lähialueen yrityselämään

EV.LUT. USKONTO

1. luokka
S1 Suhde omaa uskontoon (T1-T3, T5-T6, T8)
• Oma perhe ja erilaiset perheet. Perheen ja suvun historia. • Tutustutaan kirkkovuoden keskeisiin juhliin (joulu ja pääsiäinen) sekä niihin liittyviin Raamatun kertomuksiin sekä juhlaperinteisiin. • Käsitellään ihmisen elämänkaareen liittyviä juhlia ja niiden sisältöä ja merkityksiä. • Tutustutaan kristinuskoon sekä seurakuntaan liittyviin keskeisiin käsitteisiin ja symboleihin. • Kirkkovuoteen ja lapsuuteen liittyvät virret ja musiikki.
S2 Uskontojen maailma (T1, T4, T6)
• Tutustutaan kouluyhteisön uskontoihin keskeisten tapojen ja juhlien kautta. Huomioidaan uskonnottomuus • Pohditaan oppilaan arjesta nousevia kysymyksiä yhdistäen ne Raamatun kertomuksiin.
S3 Hyvä elämä (T1, T5-T8)
• Keskustellaan elämän kunnioittamiseen ja ihmisarvoon liittyvistä asioista. • Opetellaan eettistä pohdintaa, empatiakykyä ja hyväksymään erilaisuutta. • Opetellaan kantamaan vastuuta omista teoista ja seurauksista. • Pohditaan oppilaan arjesta nousevia kysymyksiä yhdistäen ne Raamatun kertomuksiin. • Harjoitellaan tunnetaitoja.

2. luokka
S1 Suhde omaa uskontoon (T1-T3, T5-T6, T8)
• Tutustutaan erilaisiin perhemuotoihin. • Tutustutaan vuodenkiertoon liittyviin juhliin (mm. joulu, pääsiäinen). • Tutustutaan kristinuskon keskeisimpiin käsitteisiin ja symboleihin.

S2 Uskontojen maailma (T1, T4, T6)
Tutustutaan lähiympäristön uskontoihin ja keskustellaan myös uskonnottomuudesta.
S3 Hyvä elämä (T1, T5-T8)
- Tutustutaan YK:n Lasten oikeuksien sopimuksessa mainittuihin oikeuksiin. - Pohditaan omia tekoja ja niiden seurauksia lähimmäisten ja luonnon näkökulmasta.

3. luokka
S1 Suhde omaa uskontoon (T1-T2, T7)
- Raamatun käytön opettelua - Keskeisiä Raamatun kertomuksia esim. Jeesuksen elämään ja opetuksiin liittyen. - Isä meidän-rukous - Kirkkovuoden juhlia - Mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä kotiseurakunnan kanssa
S2 Uskontojen maailma (T7)
- Oman ja toisen pyhän kunnioittaminen - Asianmukainen käyttäytyminen uskonnollisissa tilanteissa
S3 Hyvä elämä (T7)
- Elämänkysymysten tarkastelua Raamatun valossa (esimerkiksi Kultainen sääntö ja 10 käskyä) - Elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen - Tunnetaidot - Lasten oikeuksien sopimus ikätaso huomioiden

4. luokka
S1 Suhde omaa uskontoon (T1-T3, T7-T8)
- Kerrataan Raamatun käyttöä. - Käsitellään keskeisiä Raamatun tekstejä. - Rakkauden kaksoiskäsky - Lähetyskäsky - Seurakunnan ammatteja
S2 Uskontojen maailma (T7)
- Opetellaan ymmärtämään, että myös muiden uskontojen edustajat ovat lähimmäisiämme. - Pohditaan elämän eri valintoja hyvän ja oikean näkökulmasta
S3 Hyvä elämä (T10-T12)
- Pohditaan elämän eri valintoja hyvän ja oikean näkökulmasta - Pohditaan valintojen syitä ja seurauksia - Tutustutaan käsitteeseen arvo

5. luokka
S1 Suhde omaa uskontoon (T1-T2)
- Alkuseurakunta, opetuslapset, kristinuskon synty - Jakautuminen idän ja lännen kirkkoon - Uskonpuhdistus: Luther ja reformaatio - Kaste, avioliitto, hautaaminen
S2 Uskontojen maailma (T1-T2, T4-T8)
- Yksijumalaiset Lähi-Idän uskonnot - Tutustutaan pyhän paikan käsitteeseen.
S3 Hyvä elämä (T10-T12)
Kaveritaidot

• Itsenäistyminen
• Eläinten ja ihmisten oikeuksia
• Internet ja sosiaalinen media
• Fanikulttuuri
• Huolten ja murheiden käsittelyn harjoittelemista

6. luokka
S1 Suhde omaa uskontoon (T1-T2, T8)
• Suomalainen muinaisuskonto
• Kristinuskon saapuminen Suomeen
• Seurakunnat ja seurakuntien työ
• Uskonto koulun arjessa
• Kristinuskon etiikka, vuorisaarna
S2 Uskontojen maailma (T2, T5-T7)
• Eri uskonnot ja kirkkokunnat Suomessa
• Uskonnonvapaus Suomessa
• Elämänkaareen liittyvät rituaalit eri uskonnoissa sekä uskonottomien parissa
S3 Hyvä elämä (T10-T12)
• Oikeus olla oma itsensä
• Rasismi
• Hyvää tekevät järjestöt sekä ympäristöjärjestöt
• Etiikan käsitteitä: etiikka, moraali, ihmisarvo, arvot, normit

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

1. Luokka
S1 Kasvaminen hyvään elämään (T1, T3-T6, T8)
• Ohjataan keskustelutaitoihin, toisen kunnioittavaan kuunteluun.
• Hyvän, oikean ja väärän merkitysten ja niiden välisten erojen sekä ihmisen hyvyyden pohtiminen.
• Ystävyyden merkityksen ja sen sisältöjen tutkiminen omassa elämässä.
S2 Erilaisia elämäntapoja (T1-T2, T4-T8)
• Kuka minä olen-kysymyksen pohtiminen, esim. omat vahvuudet.
• Opastaa tuntemaan erilaisia tapoja elää ja ajatella esim. koti, perhe, tavat ja juhlat.
• Erilaisten elämäntapojen tutkiminen erityisesti omaan koti- ja kulttuuritaustaan liittyen esim. suomalainen kulttuuri, muut lähiympäristön kulttuurit.
• Rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan omaa ajattelua ja tunteita eri tavoin.
S3 Yhteiselämän perusteita (T1, T4-T6, T8)
• Tutustuminen lapsen oikeuksiin ja asemaan erilaisissa yhteisöissä.
• Yhteiselämän perusteisiin perehtyminen oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä, esim. säännöt, luottamus, rehellisyys, reiluus.
S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus (T1, T4-T6, T8-T9)
• Maapallon erilaisten elämänmuotojen tutkiminen ja elämän rajallisuuden pohtiminen
• Maailman syntyyn liittyviin kertomuksiin perehtyminen.
• Oman lähiympäristön tutkiminen sekä omien valintojen ja toimintojen vaikutuksien tarkasteleminen, esim. luonnonsuojelu, kierrätys
• Luontoon liittyvien merkityksellisten kokemusten etsiminen. Ohjataan kunnioittamaan ja arvostamaan ympäristöä ja luontoa.

2. luokka
S1 Kasvaminen hyvään elämään (T1, T3-T6, T8)
- Tutustutaan hyvään, oikeaan ja väärään sekä ystävyyteen ja sen merkitykseen. - Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja.
S2 Erilaisia elämäntapoja (T1-T2, T4-T8)
Pohditaan oman koti- ja kulttuuritaustan suhdetta ympäristön erilaisiin elämäntapoihin.
S3 Yhteiselämän perusteita (T1, T4-T6, T8)
- Perehdytään yhteiselämän eettisiin pelisääntöihin. - Tutustutaan Lapsen oikeuksiin.
S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus (T1, T4-T6, T8-T9)
- Perehdytään kertomuksiin maailman synnystä. - Pohditaan omia tekoja ja niiden seurauksia lähimmäisten ja luonnon näkökulmasta.

3. luokka
S1 Kasvaminen hyvään elämään (T1-T2, T4, T6, T10)
- Toisen kohtaaminen ja erilaisuuden arvostaminen - Oikeudenmukaisuus jokapäiväisessä elämässä - Kokemusten ja mielipiteiden jakaminen ja perustelu sekä toisen näkökulman arvostaminen
S2 Erilaisia elämäntapoja (T1-T2, T4, T6, T10)
Suomalainen kulttuuri ja kulttuurivähemmistöt
S3 Yhteiselämän perusteita (T1-T2, T4, T6, T10)
- Lastenoikeuksien sopimus ikätaso huomioiden - Arjen yhteistyötaitoja
S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus (T1-T2, T4, T6, T10)
Vastuuntunnon herättely suhteessa itseän, toisiin ja lähiympäristöön

4. – 6. luokat
S1 Kasvaminen hyvään elämään (T1-T4, T6-T8, T10)
- Keskeiset etiikan käsitteet (esimerkiksi hyvä/paha, oikea/väärä, arvo, normi, moraali, oikeus/velvollisuus, kauneus, tieto) - Erilaiset eettiset tilanteet - Opiskeluun liittyvät tavoitteet, toimiminen tavoitteiden mukaisesti sekä niiden toteutumisen arviointi yksin ja ryhmässä - Hyvä elämä ja onnellisuus
S2 Erilaisia elämäntapoja (T1-T8, T10)
- Väitteet ja niiden perustelut keskustelussa - Erilaiset kulttuuriin liittyvät ilmiöt suomalaisessa, eurooppalaisessa ja maailman kulttuuriperinnössä - Yhteisön ja yhteiskunnan kulttuurinen moninaisuus - Katsomusten ja kulttuureiden tärkeimpien piirteiden tunnistaminen ja nimeäminen - Katsomuksellisen ajattelun ilmaiseminen rakentavasti ja toisten näkemysten ja kannanottojen kuunteleminen
S3 Yhteiselämän perusteita (T1-T10)
- Virhepäätelyn tunnistaminen ja sen korjaaminen omassa ajattelussa - Vastuunottaminen itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta omassa toiminnassa - YK:n ihmisoikeusjulistuksen keskeiset sisällöt, erityisesti lapsen oikeudet, ajattelun- ja uskonnonvapaus

• Unescon maailmanperintö-kohteita • Yhteiselämän perusteita esim. oikeudet ja velvollisuudet, lupaus ja sopimukset, tasa-arvo, suvaitsevaisuus, rauha ja demokratia
S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus (T1-T2,T5-T7, T10)
• Vastuullisen vaikuttamisen keinoja • Erilaiset luontokäsitykset ja kestävä kehitys

ORT. USKONTO

1. luokka
S1 Suhde omaan uskoon (T1-T3, T5)
• Oma perhe ja sen elämä • Oman uskonnon keskeisimpiä piirteitä, käsitteitä, tapoja ja symboleja. • Oma seurakunta ja osallistuminen jumalanpalveluksiin ja ehtoollisen sakramenttiin. • Kirkkovuoden keskeisiin juhliin tutustuminen ja oma nimikkopyhä.
S2 Uskontojen maailma (T1, T4)
• Ekumeeniset perheet ja muut erilaiset perheet. • Tutustuminen oman koulun uskontoihin. • Oman koulun juhlat (oman ja muiden uskontojen ja uskonottomien sekä perinteiset)
S3 Hyvä elämä (T1, T5)
• Huolenpito omasta itsestä. • Toisen asemaan eläytyminen: anteeksipyyttäminen ja -antaminen. • Rehellisyys, huolenpito ja rakkaus.

KUVATAIDE

1. luokka
S1 Omat kuvakulttuurit (T1-T5, T9)
• Harjoitellaan ihmisen muodon hahmottamista oman kehon kautta, esimerkiksi oman kuvan piirtäminen. • Harjoitellaan työhön keskittymistä. • Harjoitellaan kuvallista ilmaisua oman mielikuvituksen avulla. • Opetellaan yrittämään parhaansa. • Harjoitellaan omasta työstään kertomista.
S2 Ympäristön kuvakulttuurit (T1-T5, T9)
• Tutustutaan ja havainnoidaan ympäristöä (koti ja koulu). • Havainnoidaan ja tutustutaan ympäröivään arjen esineistöön. • Harjoitellaan rakentelua eri materiaaleista, esimerkiksi muovailuvahasta, luonnon- tai kierrätysmateriaaleista. • Mediataito: opetellaan ketä saa kuvata ja miten kuvaa saa käyttää.
S3 Taiteen maailmat (T1-T5, T9)
• Tutustutaan värioppiin (pää- ja välivärit ja värien sekoittaminen). • Harjoitellaan taidekuvien katsomista, tulkintaa ja kerrontaa. • Kokeillaan eri painantatekniikoita, esimerkiksi leimasin- ja sapluunapainanta. • Tehdään erilaisia hienomotoriikkaa vahvistavia harjoitteita (esimerkiksi leikkaaminen, repiminen, piirtäminen, maalaaminen). • Tutustutaan kuvataiteessa käytettäviin työskentelyvälineisiin, esimerkiksi puu- ja vahavärit, vesi- ja peitevärit sekä erilaiset paperit

2.luokka
S1 Omat kuvakulttuurit (T1-T11)
Käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaan arjessa, lähiympäristössä ja vuorovaikutuksessa.
S2 Ympäristön kuvakulttuurit (T1-T11)
Ympäristön kuvakulttuureita käytetään työskentelyn lähtökohtana.
S3 Taiteen maailmat (T1-T11)
Oppilas tarkastellee ja tutustuu erilaisiin teoksiin, aihepiireihin ja ilmiöihin. Näitä käytetään työskentelyn lähtökohtana.

3. luokka
S1 Omat kuvakulttuurit (T1-T5, T7)
- Omien kuvien ja kuvakulttuurin luominen eri tavoilla käyttäen eri materiaaleja esim: piirtäen, maalaten, kuvaamalla jne. Huomioidaan myös väriopin alkeet sekä sommittelu. - Opetellaan oman työn suunnittelua sekä tutustutaan erilaisiin työvälineisiin, vaiheisiin sekä tapoihin. - Omien töiden, taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin moniaistillinen havainnointi- ja havainnoista keskustelu ryhmässä.
S2 Ympäristön kuvakulttuurit (T1-T5, T7)
- Erilaisten ympäristöjen ja kuvakulttuurien - Havainnointi käyttäen erilaisia kuvallisia välineitä ja tapoja. - Opetellaan havainnoimaan, ilmaisemaan ja kuvailemaan kuvakulttuureja sanallisesti sekä käyttämällä muita tiedon tuottamisen tapoja. esim. hyödyntämällä TVT-välineitä.
S3 Taiteen maailmat (T1-T5, T7)
- Taideteoksia käytetään pääasiallisesti kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Tutustutaan esim. joihinkin taidenäyttelyihin. - Opetellaan havainnoimaan, sanoittamaan ja tarkastelemaan - Erilaisia taideteoksia käyttäen eri menetelmiä sekä soveltaen monialaisia oppimiskokonaisuuksia mahdollisuuksien mukaan.

4. luokka
S1 Omat kuvakulttuurit (T1-T7, T10)
- Omien kuvien tekeminen erilaisin tekniikoin, esimerkiksi: piirtäminen, maalaaminen, kuvaaminen, grafiikka, kolmiulotteiset työt. Opetellaan väriopin alkeita ja sommittelua. Värioppi (kylmät ja lämpimät värit, väriympyrä) ja valo, varjo, varjostus. - Opetellaan oma työn suunnittelua sekä tutustutaan erilaisiin työvälineisiin, vaiheisiin sekä tapoihin. - Omien töiden, taiteen ja ympäristön havainnointi ja niistä keskusteleminen.
S2 Ympäristön kuvakulttuurit (T1-T7, T10)
- Erilaisten kuvakulttuurien havainnointi käyttäen erilaisia välineitä ja tapoja: rakennettu ympäristö ja luonnonympäristö. - Tutustutaan eri kuvalajeihin, esimerkiksi mainokset, esitteet, julisteet, uutiset ja liikkuva kuva.
S3 Taiteen maailmat (T1-T7, T10)
- Tutustutaan lähiympäristön taiteeseen, arkkitehtuuriin ja muotoiluun. - Tutustutaan taiteen merkkiteoksiin esim. virtuaalimuseoiden avulla. - Harjoitellaan tulkitsemaan taideteoksia opettajan johdolla.

5. luokka
S1 Omat kuvakulttuurit (T1-T7, T10)
• Omien kuvien tekeminen erilaisin tekniikoin, esimerkiksi: piirtäminen, maalaaminen, kuvaaminen, grafiikka, kolmiulotteiset työt. Syvennetään väriopin tietoja ja sommittelua, perspektiivi ja ihminen; mittasuhteet.
• Opetellaan oman työn suunnittelua, dokumentointia ja arviointia. Tutustutaan erilaisiin työvälineisiin, vaiheisiin sekä tapoihin.
• Omien töiden, taiteen ja ympäristön havainnointi keskustellen ja perustellen.
S2 Ympäristön kuvakulttuurit (T1-T7, T10)
• Erilaisten kuvakulttuurien havainnointi käyttäen erilaisia välineitä ja tapoja: rakennettu ympäristö ja luonnonympäristö.
• Tutustutaan eri kuvalajeihin ja niillä vaikuttamiseen, esimerkiksi mainokset, esitteet, julisteet, uutiset ja liikkuva kuva.
S3 Taiteen maailmat (T1-T7, T10)
• Tutustutaan suomalaiseen taiteeseen, arkkitehtuuriin ja muotoiluun.
• Tutustutaan taiteen merkkiteoksiin esim. virtuaalimuseoiden avulla.
• Harjoitellaan tulkitsemaan taideteoksia opettajan johdolla ja löytämään itse merkityksiä teoksista.

6. luokka
S1 Omat kuvakulttuurit (T1-T7, T10)
• Omien kuvien tekeminen erilaisin tekniikoin, esimerkiksi: piirtäminen, maalaaminen, kuvaaminen, grafiikka, kolmiulotteiset työt. Syvennetään väriopin tietoja ja sommittelua, tilan ja liikkeen kuvaaminen, kuvakulmat ja kuvakoot, kuvankäsittely, värin taittaminen, murtaminen ja valööri.
• Opetellaan oman työn suunnittelua, dokumentointia ja arviointia. Tutustutaan erilaisiin työvälineisiin, vaiheisiin sekä tapoihin.
• Omien töiden, taiteen ja ympäristön havainnointi keskustellen ja perustellen.
S2 Ympäristön kuvakulttuurit (T1-T7, T10-T11)
• Erilaisten kuvakulttuurien havainnointi käyttäen erilaisia välineitä ja tapoja huomioiden kestävä kehitys: rakennettu ympäristö ja luonnonympäristö.
• Tutustutaan eri kuvalajeihin ja niillä vaikuttamiseen, esimerkiksi digitaalinen kuva, valokuva, elokuva sekä faktan ja fiktion erot kuvissa, tekijänoikeudet, julkaisuoikeudet ja ikärajat
S3 Taiteen maailmat (T1-T7, T10)
• Tutustutaan maailman taiteeseen, arkkitehtuuriin ja muotoiluun. Tutustutaan eri kulttuurien värimaailmaan, sommitteluun ja tekniikoihin.
• Tutustutaan taiteen merkkiteoksiin esim. virtuaalimuseoiden avulla
• Harjoitellaan tulkitsemaan taideteoksia opettajan johdolla ja löytämään itse merkityksiä ja arvoja teoksista.
• Harjoitellaan huomioimaan tekijän ja katsojan näkökulmat.

KÄSITYÖT

1. luokka
S1 Ideointi (T1-T3, T5)
• Omat tunteet, tarinat ja mielikuvitus, rakennettu ja luonnonympäristö ideoinnin lähtökohtana

• Värit, kuviot, pinnat ja muodot ideoinnin pohjana • Hyödynnetään lapsen omia kokemuksia, aistimuksia ja havaintoja.
S2 Kokeilu (T1-T5)
• Tutustutaan monenlaisiin materiaaleihin ja käsityötekniikoihin. • Kokeillaan erilaisia materiaaleja, kuten esimerkiksi puuta, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta. • Työstetään erilaisia materiaaleja eri tekniikoita käyttäen.
S3 Suunnittelu (T1-T5)
• Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja sekä sanallisesti että kuvallisesti. • Opetellaan työskentelemään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. • Opetellaan luottamaan omiin kokeiluihin ja kokemuksiin suunnittelun pohjana.
S4 Tekeminen (T1, T4 -T5)
• Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla liitetään, leikataan, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla. • Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai -teoksia. • Opitaan yrityksen ja erehdyksen kautta. • Opetellaan toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti.

2. luokka
S1 Ideointi (T1-T3, T5)
• Ilmiöpohjainen oppiminen • Mielikuvituksen ruokkiminen • Suunnittelu piirtämällä, kertomalla, tutustumalla materiaaleihin • Monenlaisiin töihin tutustuminen • Oppiainerajat ylittävä ideointia
S2 Tutkiva ja oivaltava oppiminen (T1-T5)
• Ikätasolle sopiva ongelmanratkaisu • Kokeilu
S3 Prosessin kuvaaminen (T1-T5)
• Harjoitellaan erilaisten välineiden ja tapojen käyttöä prosessin kuvaamisessa
S4 Tekniikoiden oppiminen ja käyttäminen tarkoituksenmukaisesti (T1, T3-T5)
• Oppiminen yrityksen ja erehdyksen kautta • Työturvallisuuden kasvaminen • Materiaalien taloudellinen käyttö, kestävä kehitys • Työvälineiden turvallinen hallinta
S5 Dokumentointi eri tavoin (T3, T5)
• Dokumentoinnin oppiminen eri tavoin
S6 Monipuolinen arviointi (T5)
• Kannustavan palautteenannon oppiminen • Mielialojen ja valintojen perustelun oppiminen • Oman ja muiden työn arvostus • Itsearviointi, vertaisarviointi, opettajan antama palaute

3. luokka
S1 Ideointi (T1-T3, T5-T6, T8)
• Moniaistinen havainnointi ideoinnin pohjana • Arkielämän, esineiden, luonnon- ja rakennetun ympäristön havainnointi uusien ideoiden kehittämiseksi • Värien, kuvioiden, erilaisten pintojen, tyylien ja muotojen mahdollisuudet ideoinnissa • Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä

S2 Kokeilu (T1-T3, T5-T6, T8)
• Laaditaan omalle tuotteelle ja työskentelylle suunnitelma • Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita • Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti
S3 Suunnittelu (T1-T5, T8)
• Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia ja kokeillaan monipuolisesti eri materiaaleja (puu, metalli, muovi, kuidut, langat, kankaat ja kierrätysmateriaalit) • Tutustutaan tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteisiin ja sovelletaan tietoa omissa töissä • Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja (robotiikka ja automaatio)
S4 Tekeminen (T1-T5)
• Käytetään monipuolisesti eri valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita • Valmistetaan erilaisia tuotteita yksin ja yhdessä • Työskennellään oman suunnitelman ohjaamana
S5 Soveltaminen (T1-T2, T5, T8)
• Opetellaan ja käytetään käsityön peruskäsitteistöä • Tutustutaan turvallisiin materiaaleihin, työtapoihin ja työskentelykulttuuriin • Tutustutaan laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin
S6 Dokumentointi ja arviointi (T1-T2, T6-T7)
• Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa käsityöprosessin eri vaiheissa • Opetellaan ja tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä

4. luokka
S1 Ideointi (T1-T3, T5-T6, T8)
• Värien, kuvioiden, erilaisten pintojen, tyylien ja muotojen yhdistäminen • Materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksien soveltaminen • Rakenteiden syntyminen ja energian käytön tutkiminen • Erilaisiin lähtökotiin perehtyminen • Omien moniaististen kokemusten ja elämyksien hyödyntäminen • Uusien ideoiden kehittäminen havainnoimalla ja analisoimalla ympäristöä
S2 Suunnittelu (T1-T6, T8)
• Oman suunnitelman laatiminen ja kehittäminen • Erilaisten materiaalien ja työskentelytekniikoiden kokeileminen • Suunnitelman dokumentointi sanallisesti ja/tai visuaalisesti, numeerisesti sekä tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntäen
S3 Kokeilu (T1-T5, T8)
• Materiaalien ominaisuuksien tutkiminen ja soveltaminen • Tavallisimpien laitteiden toimintaperiaatteiden tutkiminen ja soveltaminen • Erilaisten materiaalien monipuolinen kokeileminen (puu, metalli, muovi, kuidut, langat, kankaat ja kierrätysmateriaali) • Robotiikan ja automaation harjoittelu
S4 Tekeminen (T1-T3, T5)
• Oman suunnitelman mukaan työskenteleminen • Useiden pienempien töiden tekeminen • Tuotteiden tai teoksien valmistaminen yksin tai yhdessä käyttäen käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita
S5 Soveltaminen (T1-T2, T4-T5, T8)
• Peruskäsitteistön käyttäminen (pintakäsittely, talttaus, liima-naula-liitos, liima-ruuvi-liitos, perussilmukat neuloen, sauma, samavara, pääärme, huolittelu, kuviointi) • Turvallisiin materiaaleihin, työtapoihin ja työskentelykulttuuriin tutustuminen

S6 Dokumentointi ja arviointi (T1-T2, T6-T7)
- Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen käsityöprosessin eri vaiheissa. - Itse- ja vertaisarvioinnin tekeminen

5. luokka
S1 Ideointi (T1-T3, T5-T6, T8)
- Värien, kuvioiden, erilaisten pintojen, tyylien ja muotojen yhdistäminen - Materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksien soveltaminen - Rakenteiden syntyminen ja energian käytön tutkiminen - Erilaisiin lähtökotiin perehtyminen - Omien moniaistisien kokemusten ja elämyksien hyödyntäminen - Uusien ideoiden kehittäminen havainnoimalla ja analysoimalla ympäristöä
S2 Suunnittelu (T1-T6, T8)
- Oman suunnitelman laatiminen ja kehittäminen - Erilaisten materiaalien ja työskentelytekniikoiden kokeileminen (mittakaava) - Suunnitelman dokumentointi sanallisesti ja/tai visuaalisesti, numeerisesti sekä tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntäen
S3 Kokeilu (T1-T5, T8)
- Materiaalien ominaisuuksien tutkiminen ja soveltaminen - Tavallisimpien laitteiden toimintaperiaatteiden tutkiminen ja soveltaminen - Erilaisten materiaalien monipuolinen kokeileminen (tappiliitos, pakottaminen, juottaminen, perussilmukat virkaton, kaava, kaavamerkki, napitus, joustava materiaali) - Robotiikan ja automaation harjoittelu
S4 Tekeminen (T1-T3, T5)
- Oman suunnitelman mukaan työskenteleminen - Useiden pienempien töiden tekeminen - Tuotteiden tai teoksien valmistaminen yksin tai yhdessä käyttäen käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita
S5 Soveltaminen (T1-T2, T4-T5, T8)
- Peruskäsitteistön käyttäminen (pintakäsittely, talttaus, liima-naula-liitos, liima-ruuvi-liitos, perussilmukat neuloen, sauma, samavara, päärmä, huolittelu, kuviointi) - Turvallisiin materiaaleihin, työtapoihin ja työskentelykulttuuriin tutustuminen
S6 Dokumentointi ja arviointi (T1-T2, T6-T7)
- Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen käsityöprosessin eri vaiheissa. - Itse- ja vertaisarvioinnin tekeminen - Ekologisen ajattelun kehittyminen käsityöprosessissa

6. luokka
S1 Ideointi (T1-T3, T5-T6, T8)
- Värien, kuvioiden, erilaisten pintojen, tyylien ja muotojen yhdistäminen - Materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksien soveltaminen - Rakenteiden syntyminen ja energian käytön tutkiminen - Erilaisiin lähtökohtiin perehtyminen - Omien moniaistisien kokemusten ja elämyksien hyödyntäminen - Uusien ideoiden kehittäminen havainnoimalla ja analysoimalla ympäristöä
S2 Suunnittelu (T1-T6, T8)
Oman suunnitelman laatiminen ja kehittäminen

• Erilaisten materiaalien ja työskentelytekniikoiden kokeileminen (mittakaava) • Kokonaisen käsityöprosessin hahmottaminen ja suunnitelman dokumentointi sanallisesti ja/tai visuaalisesti, numeerisesti sekä tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäen
S3 Kokeilu (T1-T5, T8)
• Materiaalien ominaisuuksien tutkiminen ja soveltaminen • Tavallisimpien laitteiden toimintaperiaatteiden tutkiminen ja soveltaminen • Erilaisten materiaalien monipuolinen kokeileminen (kylmä- ja kuumataonta, elektroniikka ja niittaus, suljettu neulos, vetoketju, kudonta ja punonta) • Robotiikan ja automaation harjoittelu
S4 Tekeminen (T1-T3, T5)
• Oman suunnitelman mukaan työskenteleminen ja työhön sopivan välineistön valitseminen • Useiden pienempien töiden tekeminen • Tuotteiden tai teoksien valmistaminen yksin tai yhdessä käyttäen käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita
S5 Soveltaminen (T1-T2, T4-T5, T8)
• Peruskäsitteistön käyttäminen (pintakäsittely, talttaus, liima-naula-liitos, liima-ruuvi-liitos, perussilmukat neuloen, sauma, saumavara, pääärme, huolittelu, kuviointi) • Turvallisiin materiaaleihin, työtapoihin ja työskentelykulttuuriin tutustuminen
S6 Dokumentointi ja arviointi (T1-T2, T6-T7)
• Tieto- ja viestintätekniologian käyttäminen käsityöprosessin eri vaiheissa. • Itse- ja vertaisarviointin tekeminen • Tuotteiden pohtiminen kriittisesti ja elinkaariajattelun kautta

LIIKUNTA

1. luokka
S1 Fyysinen toimintakyky (T1-T6)
• Fyysinen aktiivisuus ja erilaisten liikuntatehtävien kokeileminen yksin ja yhdessä erilaisissa oppimisympäristöissä (lähiympäristö). • Itsenäisten ratkaisujen tekeminen erilaisissa liikunta- ja pelitilanteissa • Kehonhallinta-, tasapaino- ja liikkumistaidot leikkien ja erilaisten tehtävien sekä eri liikuntamuotojen kautta • Välinekäsittelytaitoja (esim. pallot, mailat) • Vesiliikunta ja uimataidon alkeet
S2 Sosiaalinen toimintakyky (T7-T8)
• Kannustaminen, pettymyksen sietäminen, oman toiminnan säätely • Liikuntapelien ja -leikkien sääntöjen noudattaminen • Ryhmän jäsenenä toimiminen
S3 Psyykinen toimintakyky (T9-T10)
• Monipuoliset liikunnalliset kokemukset ja elämykset • Myönteinen minäkäsitys liikkujana

2.luokka
S1 Fyysinen toimintakyky (T1-T10)
• Opetuksessa korostetaan edelleen erilaisia kehon motoristen perustaitojen ja kehon hallinnan harjoittelua. • Harjoitellaan välineiden käsittelytaitoja erilaisten pelien ja leikkien avulla. • Harjoitellaan liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä kuten esim. vedessä.
S2 Sosiaalinen toimintakyky (T1-T10)

• Oppilasta ohjataan ja tuetaan edelleen säätelemään toimintaansa yhdessä muiden kanssa sovittujen sääntöjen mukaan.
S3 Psyykkinen toimintakyky (T1-T10)
• Tuetaan oppilasta kohtaamaan emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita.

3. luokka
S1 Fyysinen aktiivisuus (T1-T7)
• Harjoitellaan monipuolisesti tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja. • Pelataan ja leikitään monipuolisesti. • Harjoitellaan uintia ja vesiliikuntaa.
S2 Vastuun ottaminen (T8-T9)
• Harjoitellaan säätelemään tunneilmaisuja ja työskentelemään kaikkien kanssa. • Opetellaan reilun pelin periaatteita sekä vastuunkantoa yhteisistä oppimistilanteista.
S3 Positiivinen liikkuja (T10-T11)
• Opetellaan ottamaan vastuuta omasta toiminnasta. • Saadaan myönteisiä kokemuksia ja kannustusta, joiden avulla positiivinen minäkuva vahvistuu.

4. luokka
S1 Fyysinen toimintakyky (T1-T7)
• Harjoitellaan monipuolisesti tasapaino-, liikkumis- ja välineen käsittelytaitoja. • Harjoitellaan liikkumaan erilaisissa oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina. • Harjoitellaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. • Harjoitellaan uintia ja vesiliikuntaa. • Pelataan ja leikitään monipuolisesti.
S2 Sosiaalinen toimintakyky (T8-T9)
• Harjoitellaan säätelemään tunneilmaisuja ja työskentelemään kaikkien kanssa. • Harjoitellaan säätelemään toimintaa liikuntatilanteeseen sopivaksi.
Opetellaan reilun pelin periaatteita.
• Harjoitellaan kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista. • Harjoitellaan sääntöjen noudattamista. • Harjoitellaan kannustamaan toisia.
S3 Psyykkinen toiminta (T10-T11)
• Harjoitellaan nauttimaan liikkumisesta. • Harjoitellaan ottamaan vastuuta omasta toiminnasta.

5. luokka
S1 Fyysinen toimintakyky (T1-T7)
• Harjoitellaan monipuolisesti tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja • Harjoitellaan liikkumaan erilaisissa oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina • Harjoitellaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa • Harjoitellaan uintia, vesiliikuntaa, sekä tutustutaan vesipelastuksen alkeisiin • Harjoitellaan tekemään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja eri peleissä ja leikeissä • Harjoitellaan arvioimaan omia fyysisiä ominaisuuksia sekä turvallista toimintaa eri tilanteissa
S2 Sosiaalinen toimintakyky (T8-T9)
• Harjoitellaan säätelemään tunneilmaisuja ja työskentelemään kaikkien kanssa. • Harjoitellaan säätelemään toimintaa liikuntatilanteeseen sopivaksi. • Opetellaan reilun pelin periaatteita.

• Harjoitellaan kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.
• Harjoitellaan sääntöjen noudattamista.
• Harjoitellaan kannustamaan toisia.
S3 Psyykkinen toiminta (T10-T11)
• Harjoitellaan nauttimaan liikkumisesta.
• Harjoitellaan ottamaan vastuuta omasta toiminnasta.
• Harjoitellaan työskentelemään itsenäisesti.

6. luokka
S1 Fyysinen toimintakyky (T1-T7)
• Harjoitellaan tasapaino-, liikkumis- ja välineen käsittelytaitoja, sekä soveltamaan niitä eri tilanteissa.
• Harjoitellaan liikkumaan erilaisissa oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina.
• Harjoitellaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.
• Harjoitellaan uintia, vesiliikuntaa, sekä tutustutaan vesipelastuksen alkeisiin. Harjoitellaan perusuimataito: 50m kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaen 5m pinnan alla.
• Harjoitellaan tekemään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja eri peleissä ja leikeissä.
• Harjoitellaan arvioimaan omia fyysisiä ominaisuuksia sekä turvallista toimintaa eri tilanteissa.
S2 Sosiaalinen toimintakyky (T8-T9)
• Harjoitellaan säätelemään tunneilmaisuja ja työskentelemään kaikkien kanssa.
• Harjoitellaan säätelemään toimintaa liikuntatilanteeseen sopivaksi.
• Opetellaan reilun pelin periaatteita.
• Harjoitellaan kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.
• Harjoitellaan sääntöjen noudattamista.
• Harjoitellaan kannustamaan toisia.
S3 Psyykkinen toiminta (T10-T11)
• Harjoitellaan nauttimaan liikkumisesta.
• Harjoitellaan ottamaan vastuuta omasta toiminnasta.
• Harjoitellaan työskentelemään itsenäisesti.
• Harjoitellaan pitkäjänteistä ponnistelua yksin ja yhdessä.

MUSIIKKI

1. luokka
S1 Miten musiikissa toimitaan (T1-T8)
• Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen myönteistä yhteishenkeä ja minäkuvaa rakentaen.
• Ilmaisuuun ja keksimiseen rohkaistuminen. Esiintymismahdollisuuksien tarjoaminen. Improvisaatio.
• Hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen.
• Käytössä olevien soittimien ja laitteiden asianmukainen käsitteleminen sekä soittaminen yksin ja yhdessä.
• Erilaisten laulujen harjoittelu lapsen omasta ympäristöstä ja kulttuurista.
S2 Mistä musiikki muodostuu (T1-T8)
• Tutustuminen peruskäsitteisiin; melodia, korkeat ja matalat äänet, voimakkuudet, rytmi, pitkät ja lyhyet sävelet, duuri ja molli.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa (T1-T8)

• Erilaisiin ääniympäristöihin tutustuminen.
• Pohditaan musiikin merkitystä omissa yhteisöissä esim. omat musiikilliset kokemukset, tunteet ja muistot.
• Järjestetään mahdollisuuksia musiikillisiin kokemuksiin esim. konsertti, videotallenne
S4 Musiikin opetuksen ohjelmisto (T1-T8)
• Laulut, leikit, lorut ja musiikkiliikunta.
• Soitto- ja kuuntelutehtävät.
• Luovaa toimintaa ilon ja onnistumisen kautta.
• Vaalitaan oppilaan omaa musiikillista kulttuuriperintöä vuodenaajat huomioiden.

2. luokka
S1 Miten musiikissa toimitaan (T1-T8)
• Laulut lapsen omasta ympäristöstä ja kulttuurista
• Lapset mukaan suunnitteluun, toiveiden huomioiminen
• Erilaisiin sävellysteoksiin tutustuminen
• Esiintymistaitojen harjoittelua lapsen ehdoilla
S2 Mistä musiikki muodostuu (T1-T8)
• Melodia, korkeat ja matalat äänet, voimakkuudet
• Rytm, pitkät ja lyhyet sävelet
• Duuri ja molli
• Sointiväri, harmonia, muoto
• Erilaisten äänien havainnointia
S3 Musiikki omassa elämässä ja yhteiskunnassa (T1-T8)
• Tutustuminen ääniympäristöihin
• Musiikki yli oppiainerajojen
• Soittimiin ja kokoonpanoihin tutustuminen
S4 Musiikin opetuksen ohjelmisto (T1-T8)
• Opittujen asioiden syventäminen
• Leikit, laulut, tanssit, soittaminen
• Säveltäminen

3. luokka
S1 Miten musiikissa toimitaan (T1-T9)
• Musisoivan ryhmän jäsenenä toimiminen toiset huomioon ottaen.
• Musiikin elämyksellisen kuuntelun kehittäminen
• Luontevan äänenkäytön, laulamisen ja liikkumisen harjoittelu yhteismusisoinnissa.
• Keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimiin tutustuminen sekä niiden soittamisen harjoittelu.
S2 Mistä musiikki muodostuu (T1-T9)
• Musiikkikäsitteiden hahmottamiskyvyn kehittäminen musisointitilanteissa: rytm, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka.
• Musiikkikäsitteiden nimeämisen harjoittelu vakiintunein tai omin symbolein, esim. nuottien nimet ja aika-arvot
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa (T1-T9)
• Omien kokemusten, havaintojen ja tunteiden käsitteleminen musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä.
• Yhteyksien rakentaminen musiikin kautta muihin oppiaineisiin monialaisesti.
• Musiikin merkityksien pohtiminen elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina, esim. vuodenaajat huomioiden
• Musiikillisten yhteyksien rakentaminen omiin yhteisöihin, esim. musiikki omassa kulttuurissa

S4 Ohjelmisto (T1-T7, T9)
• Oppilaiden omien kulttuurien huomiointi, kulttuuriperinnön vaaliminen sekä kulttuurisen ymmärtämisen avartaminen musiikillisin keinoin. (laulaen, kuunnellen, soittaen) • Monipuolisesti erilaista musiikkia: Lastenmusiikki, eri kulttuurien musiikki, kansanmusiikki, taidemusiikki ja populaarimusiikki • Musisointitilanteissa syntyneet omat tuotokset, kuten sävellykset, tanssit, tms.

4. luokka
S1 Miten musiikissa toimitaan (T1-T4, T7-T8)
• Musisoivan ryhmän jäsenenä toimiminen • Luontevan äänenkäytön harjoittelu • Musiikin mukana liikkuminen (leikit ja pelit) • Keho-, rytmi-,melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoiden harjoittelu yhteismusisoinnissa (laattasoittimet, kantele, boomwhackers ja ukulele) • Ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyyn monipuolinen kehittäminen
S2 Mistä musiikki muodostuu (T1-T4, T6-T9)
• Musiikkikäsitteiden harjoittelu: nuotit, musiikin symbolit, rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka • Musiikin kuunteleminen (sointiväri, keskittyminen ja kuullusta keskusteleminen)
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa (T1-T4, T6-T9)
• Musiikillisten taitojen ja tietojen käsitteleminen • Oppilaiden kokemusten ja havaintojen huomioiminen musiikissa • Integroiminen muihin oppiaineisiin ja yhteisöihin • Musiikin merkityksen pohtiminen eri tilanteissa ja eri aikakausina
S4 Ohjelmisto (T1-T4, T6-T9)
• Oppilaiden kulttuurien ja kulttuuriperinnön vaaliminen • Kulttuurisen ymmärryksen avartaminen • Lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia • Oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset

5. luokka
S1 Miten musiikissa toimitaan (T1-T4, T7-T8)
• Musisoivan ryhmän jäsenenä toimiminen • Luontevan äänenkäytön harjoittelu (ääni- ja hengitysharjoituksia sekä äänenmurroksen huomioiminen) • Musiikin mukana liikkuminen • Keho-, rytmi-,melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoiden harjoittelu yhteismusisoinnissa (keho-, rytmi-, melodia-, säestys- ja bändisoittimet) • Ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyyn monipuolinen kehittäminen
S2 Mistä musiikki muodostuu (T1-T4, T6-T9)
• Musiikkikäsitteiden harjoittelu: nuotit, musiikin symbolit, rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka • Musiikin kuunteleminen (hiljaisuus, keskittyminen, kuuntelu sekä musiikin seuraaminen sanoista, nuoteista ja komppilapuista)
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa (T1-T4, T6-T9)
• Musiikillisten taitojen ja tietojen käsitteleminen • Oppilaiden kokemusten ja havaintojen huomioiminen musiikissa • Integroiminen muihin oppiaineisiin ja yhteisöihin • Musiikin merkityksen pohtiminen eri tilanteissa ja eri aikakausina (taide-, populaari- ja näyttämömusiikki)

S4 Ohjelmisto (T1-T4, T6-T7, T9)
• Oppilaiden kulttuurien ja kulttuuriperinnön vaaliminen • Kulttuurisen ymmärryksen avartaminen • Lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia • Oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset (omien musiikillisten ideoiden tuottaminen ja jakaminen eri soittimia ja esim. tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen)

6. luokka
S1 Miten musiikissa toimitaan (T1-T4, T7-T8)
• Musisoivan ryhmän jäsenenä toimiminen • Luontevan äänenkäytön harjoittelu (ääni- ja hengitysharjoituksia sekä äänenmurroksen huomioiminen) • Musiikin mukana liikkuminen • Keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoiden harjoittelu yhteismusisoinnissa (keho-, rytm-, melodia-, säestys- ja bändisoittimet) • Ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyn monipuolinen kehittäminen
S2 Mistä musiikki muodostuu (T1-T4, T6-T9)
• Musiikkikäsitteiden harjoittelu: nuotit, musiikin symbolit, rytm, melodia, harmonia, muoto (intro-, A-osa, B-osa, kertosäe), sointiväri ja dynamiikka • Musiikin kuunteleminen (hiljaisuus, keskittyminen, kuuntelu sekä musiikin seuraaminen sanoista, nuoteista ja komppilapuista)
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa (T1-T4, T6-T9)
• Musiikillisten taitojen ja tietojen käsitteleminen • Oppilaiden kokemusten ja havaintojen huomioiminen musiikissa • Integroiminen muihin oppiaineisiin ja yhteisöihin • Musiikin merkityksen pohtiminen eri tilanteissa ja eri aikakausina (taide-, populaari- ja näyttämömusiikki)
S4 Ohjelmisto (T1-T4, T6-T7, T9)
• Oppilaiden kulttuurien ja kulttuuriperinnön vaaliminen • Kulttuurisen ymmärryksen avartaminen • Lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia • Oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset (omien musiikillisten ideoiden tuottaminen ja jakaminen eri soittimia ja esim. tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen)